

Garbis Altınoğlu: Kürt Ulusal Hareketi ve Geçmişle Yüzleşmenin Dayanılmaz Ağırılığı

Posted on 26/07/2012

“Bütün ölmüş kuşakların geleneği, yaşayanların beyinleri üzerine bir karabasan gibi çöker.”

Karl Marks

“Kürtler’de ağırlıklı yaşanan, kendi egemenleri ve sömürücülerinin sahip oldukları bir devletten ziyade, başka etnik kökenden hanedanlar veya sınıfların hakim oldukları devletlere ortak olmaktan, en kötü uşaklığa kadar giden bir siyasî tarihin resmîyet kazanmasıdır.”

Abdullah Öcalan

Giriş

Ben bu yazıda PKK’nın, Kürt halkının ya da toplumunun tarihinde önemli bir yer tutan kirli bir geleneğe sahip çıkma ve özü, Kürt halkının/ toplumun feodal önderlerinin Osmanlı-Türk gericiiliğiyle işbirliği yapma olan bu geleneğini sürdürme eğilimi üzerinde duracağım. Aslında bu konuya değişik yazılarımda yer yer ve belirli ölçülerde değinmiş bulunuyorum. Ancak, Türkiye ve Ortadoğu jeografisinin devrimci dönüşümünde önemli bir rol oynamaya aday olan ve bağrında önemli bir devrimci potansiyel taşıdığını kanıtlamış bulunan bir halka önderlik eden PKK ve onun yöneticileri, sözünü ettiğim tarihsel kamburdan kurtulmak için herhangi bir adım atmamış, dahası bu kamburu özenle muhafaza etmişlerdir. Bu husus, sözkonusu eğilimin daha kapsamlı bir tarzda ele alınmasını gerektiriyor.

Bu sorunun bir yanı, geçmişte işlenmiş olan ve büyük ölçüde kollektif bir nitelik taşıyan bazı suçlarla yüzleşme gereği ise, bir yanı da başını PKK’nın çektiği Kürt ulusal hareketinin

etkisini BUGÜN de hissettiren bu kirli geleneğin etkisinden kurtulmasının yakıcı gereğidir. Böylesi bir kopuşun sağlanamamasının Kürt halkının ve ulusal hareketinin büyük bedeller ve özveriler sonucu elde ettiği mevzileri yitirmesine yol açması işten bile değildir. Bunun dünyada pek çok örneğinin yaşanmış olduğu biliniyor. Böylesi bir eleştirel saptama Kürt ulusal hareketine önyargısız ve objektif bir tarzda bakmayanları ya da bakamayanları şaşırtacaktır belki. Fakat sözünü ettiğim kirli geleneğin, başını PKK'nın çektiği Kürt ulusal hareketinin yöneticilerinin düşünce, öneri ve taktiklerinde yaşamaya devam eden bir eğilim olduğunu anlamak için çok büyük bir zihinsel çaba harcamak gerekmiyor.

Nasıl bir canlının bedensel ve zihinsel sağlığını olumsuz yönde etkileyen faktörlerin üstesinden gelinememesi onun sağlıklı bir yaşam sürmesine engel olacak, hatta o organizmanın zamanla çürümesine ve belki onun erken ölümüne yol açacaksa, ilerici bir siyasal hareketin geri ve gerici toplumsal geleneklerle hesaplaşamaması da o hareketin doğru bir siyasal çizgi izlemesine engel olacak, onun siyasal olarak iflasına ve belki de erken siyasal ölümüne yol açacaktır. Aşılamaması hâlinde bu kirli gelenek Kürt ulusal hareketinin geleceğini de karartabilecektir."Başka halkları ezen bir halkın özgür olma"yacağı ilkesi burada da bütünüyle geçerlidir; Kürt feodal ağalarının ve Kürt halkının bir bölümünün uzun bir tarih dilimi boyunca, Osmanlı ve Türk gerici egemen sınıflarıyla başka ve özellikle gayrimüslim halkların ezilmesinde işbirliği yapmış olması, bu halkın kollarındaki ve ayaklarındaki zincirleri daha da sağlamlaştırmıştır. Bu kirli gelenek onun bugüne değin kendi ulusal devletini kuramamasında da çok önemli bir rol oynamıştır. Buna, feodal parçalanmanın aşılamamasını, Kürt beylerinin, şeyhlerinin, aşiret reislerinin ve savaş ağalarının bir çok kez, bölge devletlerinin ve sömürgeci ve emperyalist devletlerin "böl ve egemen ol" metodu doğrultusunda Kürt halkının öteki bölümlerine karşı savaşmış olmasını ekleyebiliriz. Aşağıda daha ayrıntılı bir biçimde göstereceğim gibi, bu gelenek etkisini PKK'nın tez ve taktiklerinde de hissettirmektedir. Yöneticilerinin -Türk burjuva devletiyle ve ABD ve Batı Avrupa emperyalistleriyle- pek çok uzlaşma ve flört girişimine rağmen PKK'nın Türk gericiliğiyle açık bir işbirliğine girişmemiş olduğu doğrudur. AMA, sözünü ettiğim uzlaşma ve flört girişimleri bugüne kadar başarıya ulaşmadıysa bunu, PKK'nın "devrimci

sağduyusuna” ve ilkesel tutarlılığına değil, Ankara’nın siyasal kabızlığı, dargörüşlülüğü ve “Kürt sorunu”nu bazı önemsiz ödünler vererek “çözme” esneklik, irade ve cesaretinden bile yoksun olmasına borçluyuz. Dünya işçi sınıfı ve halklarının tarihsel deneyimi; az-çok tutarlı demokratik ve ulusal kurtuluşçu bir çizgi izlemeyen -ve hatta izleyen- ulusal hareketlerin zafere ulaşmalarının ardından kendi ülkelerindeki ya da bölgelerindeki diğer ezilen ulus ve milliyetlerle gerçek bir dayanışma içinde olmak bir yana onların davalarına karşı duyarsız kalabileceğini, hatta onlara karşı ezen ulusun egemen sınıfıyla ya da emperyalist burjuvaziyle birlikte hareket edebileceğini yeniden ve yeniden göstermiştir ve gösterecektir de. Bu, adıgeçen hareketlerin işçi sınıfının devrimci önderliğinden yoksun olmaları ve buna bağlı olarak demokratik devrim aşamasında çakılıp kalmamaları ve kesintisiz bir biçimde sosyalist devrime geçememeleri hâlinde, onyılları kapsayan büyük özveriler sonucu elde edilen kazanımların yeniden yitirileceğini öngören Marksist-Leninist öğretiyi doğrular.

Eleştirinin keskin oklarını egemen sınıflara yöneltmek, devrimci hareketler için hemen hemen her zaman görece kolay bir uğraş olagelmıştır. Ama ezilen sınıfların, ezilen ulusların ve diğer ezilen katmanların haklarını savunan ve eski toplumsal ve siyasal ilişkileri köklü bir biçimde değiştirmek için savaştığını ya da savaştığını savunan örgüt ve hareketler için, eleştiri oklarını kendisine yöneltmek kural olarak daha zor ve daha sancılıdır. Bu saptamanın PKK için fazlasıyla geçerli olduğu söylenebilir. Gerçi Abdullah Öcalan, “Bir parti, kendi adına yapılan bu tutum ve uygulamaların hesabını sormazsa lekelenir, kendi özüne ters düşmüş olur” (PKK IV. Ulusal Kongresi’ne Sunulan Politik Rapor, Köln, Weşanen Serxwebun, 1992, s. 156) demişti. Ancak pratik PKK’nın, içtenlikli ve devrimci eleştiriye hiç de dostça yaklaşmadığını göstermiştir. Oysa, üzerinde yükseldiği tarihsel ve toplumsal zemin, özellikle de Kürt halkının ve PKK’nın kendi tarihi, sahici bir özeleştirici anlayışı ve pratiğinin yaşamsal bir önem taşıdığını gösterir. Aslında, her gerçek devrimci hareket için özeleştirici, sadece sıradan bir gereklilik değildir; onun kusurlarından ve hatalarından arınması için mutlak bir gerekliliktir. Marks’ın, 19. yüzyılın proleter devrimleri için söylediği şu sözler pekala ulusal ve demokratik kurtuluş hareketleri için de bir rehber ilke olabilir:

“Buna karşılık, proletarya devrimleri, 19. yüzyılın devrimleri olarak, durmadan kendi kendilerini eleştirirler,... kendi ilk girişimlerinin kararsızlıkları ile, zaafı ile ve zavallılığı ile alay ederler...” (Louis Bonaparte’ın 18 Brumaire’i, Ankara, Sol Yayınları, 1990, s. 18)

Başını PKK’nın çektiği Kürt ulusal hareketi değişik açılardan eleştirilecektir ve eleştirilmelidir de. Bunu gerekli kılan en önemli faktörlerden biri de şudur: PKK ve Kürt ulusal hareketi ile dayanışma içinde olan devrimci ve ilerici çevre, grup ve kişilerin bu görevi yerine getirememekte, devrimci dayanışma ile kuyrukçuluğu birbirine karıştırmakta, Kürt ulusal hareketine yaslanarak politika yapmaya çalışmakta ve PKK yöneticilerinin ve özellikle de Abdullah Öcalan’ın her sözünde ve eyleminde bir erdem keşfetme hastalığına tutulmuş gözükümler. Öyle ki onlar Öcalan’ın; Türk ordusunun -28 Şubat döneminde olduğu gibi- askerî darbe yapma eğilim ve girişimini onamasını, Türk devletinin yıkılmasından yana olmadığını altını çizerek belirtmesini ve “Türkiye’nin iç barışından aldığı güçle bölgede lider bir ülke olarak hamle gücüne kavuşacağı”nı ileri sürmesini vb. sessizlik ve pişkinlikle ve hiçbir eleştiri yapmaksızın dinleyebilmektedirler. (1) Türkiye devrimci hareketinin ya da onun kalıntılarının Kürt ulusal hareketiyle dayanışma içinde olan bölümünün bu sakat tutumu, Türkiye solunun 1960’lı, 1970’li ve bir ölçüde 1980’li yıllarda sergilediği Türk milliyetçiliğiyle sakatlanmış tutumun diyalektiksel değil, mekaniksel karşıtıdır. Bunun kökeninde, güce tapma eğilimi ve özgüven yoksunluğu yatmaktadır. Özü, daha önceki devrimci programları ve siyasal çizgilerini ve biçimsel olarak savundukları Marksizm-Leninizmin ilkelerini reddetme ve ayaklar altına alma anlayış ve pratiğinin, yani tasfiyeciliğin yattığı bu tutum, PKK’nın olası bir çöküşü ya da -PKK yöneticilerinin yıllardır önermekte oldukları gibi- düzenle ve devletle stratejik bir bağlaşma kurmaları hâlinde rahatlıkla tam tersine ve tasfiyeciliğin bir başka biçimine, yani sosyal-şoven bir çizgiye evrilebilecektir. Demek oluyor ki, bu yazıda dile getirilecek olan eleştiri PKK’nın yanısıra, bir ölçüde onun milliyetçi ve pragmatist çizgisini ve Türk gericiliğiyle uzlaşma eğilimini görmezden gelen çevre, grup ve kişilerin de eleştirisi olarak ele alınmalıdır.

Süryanilere Yönelik Saldırıları

Bu yazıyı yazmaya koyulmam birbiriyle sıkışıkya ilişkili iki yakın nedenden kaynaklanıyor. Bunlardan birincisi, son aylarda ve yıllarda Süryanilere yönelik ve içinde Türk burjuva devletinin ve onun üstü örtülü desteğiyle Kürt gericilerinin de yer aldığı saldırıların artmakta olması. (Bunda yurtdışına çıkmak zorunda kalmış olan Süryaniler'in küçük bir bölümünün Türkiye'ye dönmeye başlamalarının yanısıra, bu fazlasıyla sessiz ve içine kapalı topluluğun son yıllarda ulusal ve demokratik haklarını daha fazla aramaya ve seslerini daha fazla yükseltmeye başlamaları önemli bir rol oynamaktadır.) İkincisi ise, Ahmet Türk'ün ve ardından Murat Karayılan'ın yaptığı ve gericici bir Türk-Kürt bağlaşması kurulmasını öneren açıklamalar. Birincisinden başlayalım.

Türkiye'de yaşamaya devam eden bir avuç Süryani'yi hedef alan baskıların en göze çarpanı, Midyat'taki Mor Gabriel manastırı çevresinde yaşanan ve gericici Türk yargısının altına imzasını attığı son hukuk skandalı. Ama; Kürt ulusal hareketini ve Türkiyeli devrimci ve demokratik çevreleri yeni bir sınavdan geçiren bu saldırılar asla Hazine'nin Mor Gabriel'e ait topraklara el koyma girişimiyle sınırlı değil. Türk gericici burjuva basınında çok sınırlı bir biçimde ve sıradan bir haber olarak işlenen ve bazı duyarlı kalemler dışında ilerici ve demokrat çevrelerin âdeta görmezden geldiği bu gelişmelerden birkaçını şöyle sıralayabiliriz:

*2008'de AKP Mardin milletvekili ve Midyat'ın en büyük korucu ailesinden Süleyman Çelebi'nin aşiretine bağlı Yayvantepe, Eğlence ve Çandarlı adlı Kürt köylerinin muhtarları 1600 yıllık Mor Gabriel manastırının, "köylülere ait" 276 dönüm toprağı işgal ettiği savıyla Hazine'ye başvurdu.

*Almanya'daki Süryani-Asurî örgütleri Mor Gabriel (=Deyrulumur) manastırı hakkında açılan davayı protesto etmek için 25 Ocak 2009'da Berlin'de, 15.000 kişinin katıldığı büyük bir miting yaptılar.

*Hazine, 29 Ocak 2009'da Midyat Kadastro Mahkemesi'nde Mor Gabriel Vakfı aleyhine dava açtı.

*Midyat Kadastro Mahkemesi yerinde keşif yaptıktan 24 Haziran 2009'da Hazine'nin açtığı davayı reddetti.

*Temmuz 2010'da Yargıtay, Midyat Kadastro Mahkemesi'nin Mor Gabriel manastırını haklı bulan kararını bozdu.

*Eylül 2010'da Midyat'ın diasporadan dönenlerin yaşadığı Anhel köyündeki Mor Kuryakos ve Mor Eşayo kiliselerinde beş hırsızlık olayı gerçekleşti.

*10 Ekim 2010'da Midyat'a bağlı Dergube köyünde Süryani gençler, "Hristiyanların katli vaciptir" diyen kişiler tarafından dövüldü.

*Midyat'a bağlı Elbeğendi Köyü'nde yaşayan Süryani papaz yardımcısı 45 yaşındaki İsrail Demir 2 Mayıs 2012'de, bahçesine giren hayvanlar yüzünden tartıştığı bir çoban tarafından pompalı tüfekle vuruldu ve ağır biçimde yaralandı.

*Eylül 2011'de, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun 2009 yılında ders kitabı olarak okutulmasına izin verdiği ortaöğretim 10. Sınıf Tarih kitabında Süryani-Asurîler'in "hain" olarak nitelendiği ortaya çıktı.

*Mardin'deki 14 Süryani-Asurî Derneği, 1 Ekim 2011'de yaptıkları açıklamada, Tarih kitabının "Süryanilerin batılı ülkelerle işbirliği yapan hainler" olarak göstermesini protesto ettiler.

*Almanya'daki çeşitli dinsel kuruluşlar 11 Şubat 2012'de yaptıkları ortak bir açıklamayla Mor Gabriel manastırının korunmasını istediler.

*12 Şubat 2012'de Mardin'in İdil ilçesinde bulunan Süryani Kültür Kardeşlik Sevgi ve Hoşgörü Derneği'ne gece saatlerinde kimliği belirsiz kişilerce saldırı düzenlendi.

*Süryaniler 28 Şubat 2012'de Diyarbakır Belediye Başkanı Osman Baydemir'e başvurarak kentte bir Süryani soykırımı anıtı dikilmesini talep ettiler.

*2 Mayıs 2012'de Mardin'in Midyat ilçesine bağlı Mercimekli (Habsunnes) Köyü'nde bulunan ve Süryanilerin kullandığı 2000 yıllık Mor Loozor manastırının inziva kulesi kimliği belirsiz kişilerce tahrip edildi.

*Saadet Partisi Genel İdare Kurulu üyesi Doğan Bekin, Süryaniler'in Büyük Asur Devletini yeniden canlandırmak istediğini ileri sürdü:

"Osmanlı döneminde toprakları 28 milyon metrekareye ulaşan ancak şu anda 875 bin metrekareye düşen ülke toprağının bu son çıkarılan yasayla birlikte bu sefer kuvvetle değil, parayla satın alma yoluna gidildiğini belirten Doğan Bekin, 'Büyük İsrail devletinin kurulması için yapılan çalışmaları herkes bilmektedir. Ancak bunu tamamlayacak bir başka önemli faktör de Güneydoğu'da Büyük Asur Devleti ile ilgili toprak satın alma ve toprakların el değiştirme süreci başlayacaktır' şeklinde konuştu." ("Toprak Satışıyla Ortaya Çıkan Yeni Tehlike: Midyat'a Vatikan kolonisi!", Milli Gazete, 23 Mayıs 2012)

*15 Haziran 2012'de Alman Parlamentosu, Türkiye'ye Süryanilerin haklarının güvence altına alınması ve dünyanın en eski manastırlarından Mor Gabriel'in korunması çağrısında bulundu.

*16 Haziran 2012'de Mor Gabriel'in kadim topraklarından bir kısmı Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararıyla ve kesin olarak Hazine'ye devredildi.

*4 Temmuz 2012'de İsveç'te Süryani, Alevî, Ermeni, Kürt örgütleri ortak bir açıklama

yaparak Türk devletinin Mor Gabriel manastırına ait topraklara elkoymasını kınadı.

*21 Temmuz 2012'de Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, Mor Gabriel Manastırını 'Hazine arazisinde işgalci sayan' kararının gerekçesini açıkladı.

Bu olgulara şu tanıklığı da eklemeyi edemeyeceğim:

"Sitere Ana, eli kolu ile Midyat ı anlatıyor. Biz, Süryanilerin buralarda güvenli yaşayıp yaşamadığını sordukça, o çevreyi anlatıyor. Israrlı sorularımız karşısında dayanamayarak, Buralarda aşiret var, onlarsa Süryanileri bir de yoksulları eziyor diyor. Eli ile tarlaları işaret ederek Hepsi onların, bizler onların xulamlarıyız diyor. Süryanilerde ağalığın hiç olmadığını söyleyen Sitere Ana, şimdiki aşiret reisi ağaların aynı zamanda korucu olduğunu anlatıyor. Felemeze Cuma, Felemeze Aslan, Süleyman Çelebi, Abdullah Taş isimli ağaların isimlerini bir solukta sıralıyor.

"Ağalardan bahsederken ferman zamanından korktuğunu anlatıyor. Fermanın ise gayrimüslimlerin geçmişte yaşadığı mezalime denk geldiğini daha sonra anlıyoruz...

"(Midyat Süryani Kültür Derneği kurucularından- G. A.) Jacop Gabriel, 1915 olaylarını herkes Ermeniler üzerinde tartışsa da bu felâketin dikkat çekmeyen en büyük mağdurlarından birinin de Süryaniler olduğunu hatırlatıyor. Pek çok Süryani'nin kılıçtan geçirilmesi yüzünden Seyfo olarak anılan sürecin etkilerinin günümüzde de derin olduğundan söz ediyor. Bu nedenle de Süryaniler'in kendi toplumundan olmayanlara karşı mesafeli ve kaygılı olduğunun altını çiziyor...

"Jacob Gabriel, Seyfo'yu anlatıyor bize: 'Seyfo döneminde Süryani nüfusumuzun büyük bir bölümü gitmek zorunda kaldı. Bunun travmasını hâlen yaşıyoruz. 90 yıl geçmesine rağmen yaşananlar unutulmadı. 500 bin insanımız katledildi. Kalanlar dağıldı. Suriye, Irak, Lübnan a gidenler dahi oldu. Hayatta kalanlar köylerde bir süre yaşadılar. Sonra yine gidişler oldu.

Ancak geri dönüşler de oldu. 1970'e kadar nüfusumuz epey toplandı. Ancak daha sonra göçler yine başladı...'

"Gabriel net sayısını bilmese de, çok sayıda köylerinin boşaltıldığını ısrarla anlatıyor...

"Örneğin Turize Bagok Dağı nda biri hariç 8 Süryani köyü boşaltılmış. 60 bin dolaylarında olan nüfuslarının Midyat'ta şimdi 450, köylerle birlikte ise 2500 dolaylarında olduğunu söylüyor. Ayrıca Süryaniler'in kutsal ana yurdu olarak gördüğü Mardin, İdil, Dargeçit ve Nusaybin arasından oluşan Turabidin bölgesinde yaşananları da anlatıyor...

"Süryaniler'in feodal düzene bağlı yaşamak zorunda bırakıldığından da yakınıyor. Özellikle köylerin aynı zamanda korucu olan aşiret ağalarına bağlanması ile Süryaniler'in zorlandığını, daha önce terketmek zorunda kaldıkları topraklarına bu insanların hakim olması yüzünden, topraklarına yeniden sahip olmanın güçleştiğine işaret ediyor.

"Gabriel, 'Süryaniler kendilerine ait toprakları ekerdi. Büyük bir kısmı tapuluydu. Zamanla boşalan köyler ve katledilen köylülerin toprağına korucular el koymuştu. Gidenler topraklarını alabilmek için üç katı para ödemek zorunda kalıyor. Kürtler aslında kendi toplumları içinde Süryaniler'i kucaklayalım çağrısı yapmalıdır. Sorunsuz toprakların geri verilmesi gerekiyor' diyor son olarak... " (Yüksel Genç, "Tarihten kalan kent: Midyat", Günlük Gazete, 4 Kasım 2009)

Bugünkü Türkiye'nin Turabdin denen ve Mardin ve çevre illeri kapsayan bölgesinde yaşanan Süryaniler'in 1915'te, kendilerinin Seyfo (=Kılıç) olarak adlandırdığı bir kıyım yaşadığı, bu kıyım ve Süryani'lerin mallarının yağmalanmasında bölgede bulunan Kürt aşiretlerinin önemli bir sorumluluğu olduğu, Türk burjuva devletinin Süryani'leri hedef alan baskısının tüm 20. yüzyıl boyunca sürdüğü ve şimdi de çevredeki Kürt aşiretlerinin de katılımıyla -daha kısıtlı bir biçimde de olsa- sürmekte olduğu biliniyor. Tabii, bir zamanlar yüzbinlerce insanın yaşadığı bu bölgede şimdi yaşamakta olan Süryani'lerin sayısının birkaç bini geçmediği,

herhangi bir kollektif hakka sahip olmayan bu halkın sesini duyurmanın ve haklarını savunmanın tüm demokrat ve ilerici güçlerin temel görevlerinden biri olduğu da. Ne var ki, bu görevin yerine getirilmekte olduğu söylenemez. Peki, Kürt ulusal hareketi ve onun yöneticileri bu konuya nasıl yaklaşıyor, bu konuda nasıl bir tavır sergiliyorlar?

27 Mayıs 2012'de ANF'nda yayımlanan bir haberde şöyle deniyordu: "Belçika'nın başkenti Brüksel'de toplanan KNK 12. Genel Kurulu 2. gün oturumları başladı. Yemin töreniyle başlayan ikinci gün oturumları siyasal gündem ile ulusal kongre-konferans hakkındaki tartışmalarla devam ediyor. KNK'nin kurucu üyelerinden George Aryo, Güney ve Kuzey Kürdistan'da Asurîlere yönelik saldırıların arttığını belirterek, Kürt örgütlerine saldırılara karşı sesiz kalmamaları çağrısında bulundu." ("KNK Genel Kurulu'nda 'Asurî' eleştirisi") Aryo'nun, "Güney ve Kuzey Kürdistan'da Asurîlere yönelik saldırıların arttığını belirt"mesi ve "Kürt örgütlerine saldırılara karşı sesiz kalmamaları çağrısında bulun"ması, çok da üstü örtülü olmayan bir eleştiri sayılmalı. Türkiye'deki Süryani halkının haklarını savunmanın, gene Süryani kökenli bir KNK kurucu üyesine (George Aryo) ya da Süryani kökenli BDP milletvekiline (Erol Dora) kaldığı dikkate alındığında bu eleştirinin hiç de yersiz olmadığı anlaşılabilir. Bellibaşlı Kürt örgütlerinin (KCK, DTK, BDP) Süryani halkına yapılan saldırılara karşı bir eylemi, bir girişimi, hatta bir açıklaması yok gibidir. İnternette yaptığım sınırlı bir taramada ben sadece iki kaleme rastlayabildim: Bunlardan birincisi; 20 Şubat 2011'de Diyarbakır'da toplanan DTK İnanç Komisyonu'nun Sonuç Bildirgesinde, o da diğer ezilen etnik gruplar, dinler ve mezheplerin arasında Süryanilerin adının da yer alması, ikincisi ise Halkların Demokratik Kongresi'nin 11 Temmuz 2012 tarihli açıklamasında Alevîlerin yanısıra Süryanilerin dinsel özgürlüklerinin savunulması ve Mor Gabriel manastırını hedef alan saldırının kınanması.

Daha eski belgelere göz attığımızda şöyle bir durumla karşılaşıyoruz. 20 Mart 2005 tarihli Koma Ciwaken Kürdistan Sözleşmesi adlı belgede ne Süryaniler'den, ne de Alevîler'den, Ezidîler'den, Keldaniler'den, Ermeniler'den vb. söz edilmektedir. Öte yandan, Demokratik Toplum Partisi programında şu tümce yer alıyor:

“Êzidi ve Süryani-Asurî-Nasturî gibi inanç gruplarının kendilerini ifade etmelerinin önündeki engeller kaldırılacak, her türlü ibadet ve eğitimlerine olanak sağlanacaktır.” Barış ve Demokrasi Partisi programında ise şöyle deniyor bu konuda:

“Türkiye Cumhuriyeti çok kimlikli, çok dilli, ve çok kültürlüdür. Bu kültürel değerler partimizin övünç kaynağıdır. Türkler, Kürtler, Çerkezler, Ermeniler, Rumlar, Süryaniler, Keldaniler, Araplar, Lazlar bu toprakları kendi kültürel değerleriyle harmanlayıp bir kültür mozaiği oluşturmuşlardır.”

Az-çok tutarlı ve kişilikli bir ulusal kurtuluş hareketinin Türkiye sınırları içinde yaşayan ve korkunç kıyımlara hedef olmuş olan Hristiyan halkların bugün yaşamakta oldukları haksızlıklara karşı ÇOK DAHA net ve eylemli bir tutum alması gerekirken Kürt ulusal hareketi çatısı altında yer alan örgütler ve onların yöneticileri bu konuda doğru dürüst bir açıklama bile yapmamışlardır. Demokratik Toplum Kongresi eşbaşkanı ve BDP (ve daha önce DTP) Mardin milletvekili Ahmet Türk’ün olsun BDP Mardin milletvekili Gülseren Yıldırım’ın olsun bu konuda seslerini yükseltmemeleri ise bir başka tuhaf ve kabul edilemez tutum. (2) Üstelik bu sessizlik, bugün Midyat ve çevresinde Kürt kökenli bir ağanın (AKP milletvekili Süleyman Çelebi) ve onun aşiretinden köylülerin Türk burjuva devletiyle elele Süryani halkına karşı bir dizi suç işlemekte olduğu koşullarda yaşanıyor. Oysa Kürt halkının ve ulusal hareketinin, gerek bu güncel ve gerekse de çok iyi bilinen tarihsel nedenlere bağlı olarak Süryani halkıyla sıkı bir dayanışma içinde olmaları gerekirdi. “Çok iyi bilinen tarihsel nedenler” derken bir kısım Kürt feodal beylerinin 19. yüzyılın ikinci yarısında ve 20. yüzyılın ilk on yıllarında Ermeni, Nasturî, Ezidî halklarının yanısıra Süryani halkına karşı işlenmiş çok ağır suça ortaklık etmiş, bu halklara karşı Osmanlı ve Türk gericileriyle işbirliği hâlinde kıyımlar gerçekleştirmiş ve onların mal ve zenginliklerine el koymuş olmasını kastediyorum. Bu konunun daha iyi anlaşılmasını sağlamak için bazı araştırmacıların söyledikleri ve yazdıklarına göz atmamız gerekiyor.

Ayşe Hür, bu konuyu işlediği bir yazısında 1914-15 yıllarında çıkarılan bir fermanın bazı

Kürt aşiretlerinin Süryaniler'e saldırması için bir kıvılcım anlamına geldiğini şöyle anlatıyordu:

"Fermanın (fermana Fileh'a denen Hristiyan fermanının- G. A.) Süryaniler'e uygulanmasının en önemli nedeninin devletin merkezî bir kararı olmaktan çok bölgedeki Kürtler ve Arapların Ermenilere yönelik fermanı bir fırsat olarak değerlendirip Süryanilere yönelik katliamlara başladıkları, bunun en önemli nedeninin de bölgedeki Süryani nüfusunun elindeki malları ele geçirmek olduğu inancı oldukça yaygındır..."

"Ancak bölgedeki Müslümanların fermanı bir fırsat olarak gördükleri de bir başka gerçektir. Örneğin, Süryaniler bölgedeki Kürt aşiretleri tarafından aşiret kapsamı içine alınmakla birlikte, Ferman sırasında bu aşiretlerin çoğu kendilerine sahip çıkmamış; hatta aynı aşiret mensupları tarafından da baskıya maruz kalmıştır..."

"Bölgede Müslümanlar arasında yaygın kanı ve iddia, ferman sırasında Müslümanların çoğu Süryani'yi koruduğudur. Ancak gerek Süryanilerden gerek Müslümanlardan bunun tersi konusunda örnek olayları anlatanlar da vardır. Ferman sonrası Süryani mallarına yönelik yağmanın izlerine günlük dilde hâlâ rastlanmaktadır. Örneğin, birisinin fazla malı olup, eğer bunun fazla emek harcamadan elde edildiğine inanılması durumunda kullanılan, Kürtçe 'bixwin, malê fila ye' (yiyin Hristiyan malıdır) sözü bunun en tipik örneğidir. Günümüzde bazı Kürtlerin dedelerinin yaptıklarını tasvip etmediklerini söylemelerine karşın yaşanan olayın büyüklüğü nedeniyle Kürtlere yönelik güvensizlik Süryaniler arasında hâlâ çok yaygındır." ("Mezopotamya'nın Kadim Halkı: Süryaniler", 16 Aralık 2008)

İsmail Beşikçi, 23 Mart 2012 de, İstanbul'da gerçekleşen Süryaniler Sempozyumu'nda yaptığı konuşmada Kürt aşiretlerinin, "bazı Kürd bölgelerinde, Ermenilere ve Süryanilere karşı yoğun bir şekilde kullanıl"diğini belirttiikten sonra İttihat ve Terakki çetesinin, kendisiyle suç ortaklığı yapan Kürtleri manevî bir tutsaklık altına almasını şöyle anlatıyordu:

“Ermenilerin yaşadığı soykırımdan sonra, şu veya bu şekilde Ermeni/Süryani malı yağma eden bir kişi, bu malı sürekli olarak tasarruf etmek ister. İşte o zaman devletle karşı karşıya gelir. Devlet ona şöyle söyler. Bu malı kullanabilirsin, bu mal senin olabilir. Buna göz yumabilirim. Ama sen de benim görüşlerimi destekleyeceksin. Benim görüşlerimin yaygınlaşması için çalışacaksın. Aksi hâlde, bu malı senin elinden alırım. Kullanmana izin vermem. Devletin görüşleri elbette Kürdlerle ilgilidir, devletin asimilasyon politikaları ile ilgilidir.” (“Süryaniler ve Yakındoğu”)

Öte yandan, Seyfo Center’ın yöneticisi Sabri Atman 2 Nisan 2012’de yaptığı bir söyleşi sırasında, kendisine yöneltilen bir soru üzerine Kürtlerin rolü hakkında şöyle konuşuyordu:

“1915’te Süryani ve Ermenilere yapılan soykırımda Kürt rolünün de olduğunu ve bir çok Kürt aşiretinin bu uğursuz katliamda kullanıldığını düşünüyorum ve söylüyorum. 1915 Soykırımında Kürt tarafının da rolü var ve bu olay örtbas edilmemeli, tam tersine açık bir şekilde incelenmeli dendiği zaman, buna tepkisel olarak gelen, ‘ama Ermeniler Kürtlere falan yerde şunu yaptı’, ‘Süryaniler de Kürtlere karşı...’, gibi ‘ama’lı ve gerekçeli yaklaşımı kişi olarak bir çok Kürt sitesinde okuyucu mektupları ve yazıları olarak kısa bir süre önce takip ettim. Konuştuğum bazı Kürt dostlarımın da benzer bir eğilimi, yani ‘1915 Soykırımında Kürt rolünü’ bilinçli bir şekilde gündeme taşımamayı veya bunun önünü kesmeyi tercih ettiklerini gözlemledim. Bu tercih bilerek yapılan bir tercihtir...”

“Bu soykırımda ‘Kürtlerin rolü neydi?’ sorusu sorulsun ve tartışma konusu yapılsın. Arkasından, Abdülhamit tarafından kurulan Hamidiye Alayları neyin karşılığında ve kime karşı kurdurulmuştu? Bunun da arkasından şöyle bir soruyu gündeme getirilsin: 1915 Soykırım döneminde Hamidiye Alayları dağıtılmıştı, fakat yerine geçen Süvari Birlikleri de Kürtler’den oluşuyordu. Bunların öldürdüklerinin bilançosu çıkarılsın ve talan ettikleri Ermeni ve Süryani malları araştırılsın.”

Kendisi de Midyat’ın Mihallemi halkının yaşadığı eski bir Süryani köyünde doğmuş yazar

Orhan Mirođlu ise, Seyfo Soykırım Konferansı'nda yaptığı konuşmada Őu bilgileri veriyordu:

“Katliam baŐladıđında, Kűrt aŐiretlerinin içinden oluŐturulan elli kiŐilik ۆlűm timleri kuruldu. Bunlara El Hamsin deniyordu. Bunlar yerel halktan oluŐturulmuŐtu ve gۆrev almayı kabul edenler, gۆrevi gۆnűllű olarak kabul etmiŐlerdi. Bugűnkű koruculuk sistemine çok benzeyen El-Hamsin birlikleri resmű ۆniforma giyiyor, devletten silűh alıyor ve cephanelerini ordu birliklerinden sađlıyorlardı...

“Merkezű hűkűmetten gelen emirler ađırlıklı olarak Ermenileri hedef alıyordu ve basitçe tehciri hedefliyordu. Ayrıntılı tehcir programı vardı ama o Ermeniler içindi.

“Sűryaniler için bۆyle bir Őeyden bahsedilemiyordu. Sűryanilerin kaderi bűyűk oranda yerel yۆneticilerin arzu ve isteklerine bırakılmıŐtı...

“Ermeniler, dűŐmanla iŐbirliđi yapmak ve isyan etmekle suçlanıyordu. Ama Sűryanilere bۆyle bir suçlama yapmak műmkűn deđildi. Turabdin bۆlgesinde yaŐayan Sűryanilerin siyasal manada kaderlerini Osmanlı imparatorluđuna bađlamıŐ gۆrűnűyorlardı...

“1915'te Kűrtler Ermeni ve Sűryani katliamında ۆnemli rol oynadılar. Bu rolűn ۆyle sıradan bir rol olmadıđı açıktır.

“Hele Sűryani'lerin Turabdin bۆlgesinde yok olmaları tamamen yerel otoritelerle, Kűrt ve Arap aŐiretleri arasındaki iŐbirliđi sonucunda gerçekleŐti...

“ ‘Dema fermana fillaha’ diye baŐlayan hikayeler Kűrtler arasında yıllarca dilden dile dolaŐtı durdu.

“Ama bu hikayelerde anlatılan insanlık suçunu kabul etmek, Kűrtler'e hep ađır geldi.

“Suça ortaklığı kabullenmek söz konusu olduğunda, Kürt aydınlarının iyi bir sınav verdiği söylenemez.

“Aydınlarımız, aşiretlerin katliamlarda oynadıkları rolü tamamen İttihatçıların kışkırtıcılığına bağladılar.

“Oysa, Hamidiye Alaylarını oluşturan güçlü aşiretler çeşitli sebeplerle ama en çok da bu etnik temizliğin bir Hristiyan-Müslüman kavgası olduğuna inandırıldıkları için suç ortaklığı yaptılar...

“Kürtler’in katliamlarda oynadıkları rol, soykırımın meydana gelmesinde belirleyici bir roldür. Onlar İttihatçılar’ın propagandalarına gerçekten inandılar, veya inanmak işlerine geldi. Kürtler 1915’ten önce meydana gelen katliamlarda bir suç ortaklığı yaşamışlardı ve bu suç ortaklığının psikolojisiyle davrandılar...

“Kürt aydını son zamanlara kadar bu netameli tarihî dönem hakkında suskun kalmayı tercih etti ve kendisi de sayısız katliamlara maruz kalmış bir halkın, katliamlardan sorumlu olarak gösterilmesine çok sıcak bakmadı.

“Kürtler’in katliamlardaki rolünün abartılmaması gerektiğini savundu...

“Muhtemelen, merkezî hükümetin -İttihatçıların- Süryanileri sürün ve öldürün diye bir emri yoktu. Ermeni soykırımı üstünde çalışılarak, şimdiye kadar bulunan tüm belgeler, aslında Süryanileri, Ermenilerle beraber yakan ana dinamiğin yerel olduğunu gösteriyor. Hükümet de bu yerel dinamiklere-Kürtlere ve Mihallemilere çok da müdahale etmek istemiyor ve felâket bu koşullarda gerçekleşiyor.” (Seyfo Soykırım Konferansı’nda Konuşma, 7 Mayıs 2012)

İttihat ve Terakki çetesinin Süryanileri özel olarak hedef almadığını söyleyen Fuat Dündar

da bu saptamaları doğrular gibidir:

“Nüfuslarının azlığından dolayı, İttihatçılar için öncelikli tehlike olarak pek algılanmayan Süryani ve Nasturîlere yönelik politikalar daha çok yerel yetkililerin ve güçlerin (vali ve mutasarrıflar, askerî yetkililer ve özellikle Teşkilât-ı Mahsusa) inisiyatifinde şekillenmiştir.” (Modern Türkiye’nin Şifresi, İstanbul, İletişim Yayınları, 2008, s. 349-50)

Öte yandan Abdullah Öcalan’ın, bu yadsıma ve yok sayma tutumunu, hem de Ermeni jenosidi gibi çok daha fazla tartışılmış, belgelenmiş ve kanıtlanmış bir konuda daha da ileri götürdüğünü görüyoruz. O, Ermeni jenosidinden ve Pontus kıyımından esas olarak Ermeniler’in ve Rumlar’ın kendilerininin sorumlu olduğunu ileri sürdüğü 23 Haziran 2006 tarihli görüşme notlarında şöyle demişti:

“Bu söyleyeceklerim Ermeniler tarafından yanlış anlaşılmasın. Ben hiçbir halka ve haklarına karşı değilim. Mustafa Kemal’in öncülüğünde Kürtler ve Türkler arasındaki ittifak sağlanmamış olsaydı, Kürtlerin yaşadığı Kürdistan coğrafyası bugün daha çok parçaya bölünmüş olurdu. Bugün doğudaki toprakların çoğu, Erzurum, Van, Diyarbakır gibi iller, Ermenistan sınırlarında kalacaktı.

“Irak tamamen Araplaşacaktı, Suriye’nin kuzeyinde Asuristan gibi küçük bir devlet kurulacaktı. Kürtlere de Şırnak, Hakkari, belki Siirt illeri verilecekti. Türklere de Konya, Niğde, Nevşehir gibi İç Anadolu’ya sıkışmış küçük bir alan kalacaktı. Bu şekilde oluşacak küçük devletler bağımsız olamayacak, Fransız ve İngiliz emperyalizminin egemenliği altında olacaklardı. Bu küçük devletlerin bugünkü Kürt Federe Devletinden pek farkı olmayacaktı. Ermeniler ve Pontuslar o zamanki emperyalistlere güvenerek onların oyununa gelmişlerdir ve kaybetmişlerdir. Soykırıma uğramışlardır. Çünkü egemen güç olan Osmanlı ‘sen beni öldüreceğine ben seni öldüreceğim’ mantığıyla hareket etmiş ve bu acı tablo ortaya çıkmıştır.” (“4. İttifak Önerisi”) Gene o, bu tarihten yaklaşık 5 yıl sonra, bir kez daha Ermeni jenosidinin nedenini Ermen ulusal hareketini yönetenlerin hatalarına bağlarken şunları

söyleyecekti:

“Ermeniler katliam ve kıırma uğradılar. Ermenilerin bugünkü durumunda olmalarının nedeni dar Ermeni milliyetçiliğidir... Dar Ermeni milliyetçiliğinin bu durumundan da İngiltere sorumludur. Ermenilerin bugünkü sorunlarını aşabilmeleri için dar milliyetçilikten, dinî milliyetçilikten, Hristiyanlığa dayalı dinî milliyetçilikten de vazgeçmeleri gerekir. Bu onlara kaybettirdi.” (“Biz Cumhuriyetten Dışlanan Her Kesimin, Herkesin Partisiyiz”, 13 Mart 2011)

Bu söylenenler, gerici Kürt-Türk bağlaşmasının Kürt halkının/ toplumunun kolektif bilincinde ne kadar derin kökler saldığını bir kez daha gösteriyor. Nasıl her bağlaşma birilerine karşı ise, gerici Kürt-Türk bağlaşması da tarihsel olarak, öncelikle Anadolu'nun Hristiyan halklarına ve daha sınırlı ölçüde Osmanlı'yla çatışan komşu devletlere (Çarlık Rusyası, İran vb.) karşı olagelmıştır. Ama PKK özgülünde konuşacak olursak, Kürt feodallerinden devralınan bu Ermeni-karşıtı ve Hristiyan-karşıtı önyargının kuruluşundan itibaren, yani “Ermeni sorunu”nun gündemin yakıcı bir maddesi olmadığı o günlerde bile bu örgütün programatik görüşlerine damgasını vurduğunu söyleyebiliriz. Abdullah Öcalan'ın tartışılmaz yönetici konumuna yükseldiği günlerden çok önce kaleme alınmış olan ve PKK için bir manifesto niteliği taşıyan 1978 tarihli bu belgenin üçüncü basısında şu satırları okuyoruz:

“Yunan-Makedonyalı'lar, Ermeniler, Romalılar, Partlar ve Sasaniler, köleci dönemde Kürtler'in memleketini sürekli işgal eden ve aralarında bir savaş alanına dönüştüren kavimlerdi.” (Kürdistan Devriminin Yolu/ Manifesto, Köln, Weşanen Serxwebun, 1984)

Zaman zaman ancak küçük krallıklar ya da beylikler kurmayı başarabilmiş olan Ermeniler'i, Büyük İskender'in Yunan-Makedon, Roma ve Sasani imparatorluklarıyla aynı sepete koyarak “işgalci” olarak gösteren Manifesto, daha sonraki yüzyıllar için de selektif bir tarih yazımına imza atıyor. Özelde Hamidiye Alayları'nın ve genelde Kürt emirlerinin ve aşiret reislerinin Osmanlı sultanlarıyla elele Anadolu'nun gayrimüslim halklarına karşı gerçekleştirdikleri

kıyımlara değinmemeyi yeğleyen Manifesto, doğal olarak bu güçlerin 1915-16 döneminde yaşanan korkunç trajedide oynadıkları rolü de görmezden geliyor. Sözkonusu belgede bu konuda yazılanlar şu satırlardan ibaret:

“Bu plânlara göre, Kürdistan, İngiltere ile Fransa arasında paylaşılacaktı. Kurulması plânlanan Ermenistan’a da Kürdistan’ın Kuzey bölgesinin önemli bir kısmı bırakılıyordu.” (aynı yerde, s. 110) Kemalistlerin bu kuşkulu ve doğruluğu tartışmalı argümanı, Kürt halkını kendi “ulusal kurtuluş” savaşlarına yedek güç olarak katmak için kullandıklarını bilmeyen ya da unutan Manifesto yazar(lar)ı, daha sonra şunları söylemekle yetiniyorlar:

“Bu yıllarda, çok cılız da olsa oluşan Kürt milliyetçiliğine yaşam hakkı tanımayan İttihat ve Terakki Cemiyeti, savaş yıllarında 600,000 Kürdü -çoğu Toroslar’da öldü- zorla iskâna tabi tuttu. Ermeniler’i büyük bir katliamdan geçirdi.” (aynı yerde, s. 113-14)

Ahmet Türk’ün ve Murat Karayılan’ın Açıklamaları

Yukarda; Süryanileri hedef alan saldırıların artmasıyla Ahmet Türk’ün ve Murat Karayılan’ın açıklamalarının birbirleriyle sıkı sıkıya ilişkili olduğunu söylemiştim. Burada, bu iki olgu arasında, birinin diğerine yol açması anlamında bir neden-sonuç bağlantısı olduğunu söylemiyorum elbet. Daha çok; bu iki olgu arasında tarihsel ve güncel bir bağ, bir örtüşme, bir üstüste gelme olduğunu söylemek istiyorum. Bu olgular herşeyden önce, Kürt ulusal hareketinin gerek Süryani halkına ve diğer ezilen halklara, mezheplere ve toplum katmanlarına ve gerekse değişik milliyetlerden işçilere ve diğer sömürülen emekçilere karşı sahici bir devrimci duyarlılık sergilemediğini açığa vuruyor. İkincisi bu olgular bu hareketin, kendi tarihiyle yüzleşmediğini, yüzleşemediğini de bir kez daha açığa vuruyor. Ben bu duyarsızlık, yüzleşmeden kaçınma ve görmezden gelme tutumunun hiç de rastlansal bir nitelik taşımadığını düşünüyorum. Bunun temelinde iki faktör yatıyor. Bunlardan birincisi PKK’nın, siyasal ufku ulusal bağımsızlıkla, hatta onun da gerisinde olan “demokratik

özerklik"le sınırlı olması ve bu örgütün sınıfların ve sınıf çelişmelerinin ortadan kaldırılmasını asla hedeflememesidir: PKK'nın programı, kapitalist bir Kürdistan kurma programıdır. İkincisi ise, PKK'nın Türk burjuvazisi ve devleti ile gerici bir bağlaşma kurma stratejisidir. Bu da Kürt ulusal hareketinin; Hamidiye Alaylarının ve Kürt korucularının bu kirli gelenek ve mirasını kesin bir biçimde reddetmediği ve Kürt halkını Osmanlı-Türk gericiliğine yedekleme düşüncesine kapıyı açık tuttuğu, hatta bunu istediği anlamına gelmektedir. Bu konuyu aşağıda bir kez daha ele almak kaydıyla şimdilik bir yana bırakacak ve beni bu yazıyı yazmaya iten ikinci olguyu ele alacağım.

Anımsanacağı üzere Demokratik Toplum Kongresi Eşbaşkanı Ahmet Türk 8 Haziran'da, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın bu tarihten bir kaç gün önce, Kürtler'i "kalles" olarak nitelemesine sert bir biçimde karşılık vermişti. (3) Gazete haberlerine göre Türk şunları söylemişti:

"Tarihteki Kürt ve Türk ilişkilerine bakmak istiyorum. 1071 yılında Bizanslılara karşı Selçuklular Anadolu'ya geçerken Anadolu'ya Selçukluların yerleşmesine neden olan Malazgirt savaşından söz etmek istiyorum. Bugün hâlen resmî tarihe baktığınızda işte diyor 'Alparslan iki rekat namaz kıldı. Rüzgâr ters esti ve galibiyet elde edildi.' Oysa ki orada 10 bin Kürdün, Selçukluların, Müslümanların yanında yer almasıyla savaşın kaderi değişti. Ve Anadolu Selçuklulara açılmış oldu. Yine Yavuz Sultan Selim döneminde Safevîler ve Osmanlılar arasında savaş yaşanırken İdris-i Bitlisî Kürt beylerini toplayarak Osmanlıların yanında yer alarak Safevîlerin Anadolu'yu işgalini âdeta engelledi. Yine Bağdat seferi yapılırken, Kürt beyleri ile toplantı yapan o zamanki padişah Kürtlere bazı güvenceleri vererek Bağdat kuşatmasına Kürtler katıldı. 1. Dünya savaşında Osmanlı devleti tamamen yıkılmış. Bir tarafta Balkanlardan, Arabistan'dan bağımsızlık, özgürlük sesleri ortaya çıkmış ve burada her halk hakkı olan, kendini yönetme iradesini göstermiş. O dönemde Kürtler bir araya geliyor. Ve Seyid Abdulkadir bir açıklama yapıyor. 'Böyle bir günde herkesin Osmanlıya düşman olduğu bir dönemde bin yıldır birlikte yaşadığımız kardeşlerimizi arkadan hançerlemek doğru değildir' diyor. Bütün bunlar ortada iken kimse Kürt halkına,

Kürt siyasetçisine ‘Kalleş’ diyemez.” (Demokrat Haber, 8 Haziran 2012) Yani Ahmet Türk; kendi feodal beylerinin komutası altındaki Kürt halkının Bizans’a karşı Selçukluların, Safevîlere -ve Anadolu’nun Alevî Türkmen halkına- karşı Osmanlı’nın, -Bağdat’ın fethi için- İran’a karşı Osmanlı’nın, bağımsızlık ve özgürlük isteyen Balkan ve Arap halklarına karşı bir kez daha Osmanlı’nın yanında yer almasını ve onların çıkarları için savaşmasını ve kanını dökmelerini olumluluyor. O bunu, “Kürt-Türk kardeşliği” olarak niteliyor ve Kürt halkının ve Kürt siyasetçisinin “kalleş” olmadığını kanıtı sayıyor! Bununla da yetinmeyen Türk, İdris-i Bitlisî gibi bir işbirlikçiler şahını yüceltmek için, başka gün kalmamış gibi, bir dizi ilde HES projelerini sürdüren Kiler Holding’in sahibi Nahit Kiler’in kardeşi AKP milletvekili Vahit Kiler’in Piyer Loti tepesinin adının İdris-i Bitlisî tepesi yapılmasını önerdiği günü seçmişti. Oysa, Vahit Kiler’in bu önerisinin, onun kişisel bir girişimi olmadığını, bunun bir yandan AKP hükümetinin Kürtler’e nasıl baktığının bir göstergesi olduğunu, bir yandan da aynı hükümetin Alevî-düşmanı ve Hristiyan-düşmanı ruh hâlini yansıttığını tahmin etmek için siyaset dehası olmaya gerek yoktu. Ahmet Türk, İdris-i Bitlisî’ye sahip çıkmak suretiyle, sadece Alevîlerle Kürt ulusal hareketi arasındaki açığı büyötmeye çalışan Türk gericilerinin ekmeğine yağ sürmekle kalmıyor, aynı zamanda bu kişiyi -haklı olarak- “hain” sayan genel Kürt ilerici kamuoyunu da karşısına alıyordu.

KCK Başkanı Murat Karayılan ise 12 Haziran’da Fırat Haber Ajansı’nda yayınlanan bir yazısında şöyle diyecekti:

“Bugün herkesin malûmudur, Ortadoğu kaynıyor, Ortadoğu’da sistem çöküyor ve bir yeniden yapılanma süreci gündemdedir. Biz Kürtler de bu süreçte statü olarak Türkiye ile birlikte yer almak istiyoruz. Ama Türkiye bunu kabul etmez ve reddederse biz o zaman farklı yol ve yöntemlerde tabî ki derinleşmeyi esas alacağız.

“Biz barış ve çözüm istedik. Biz çözüm için çataları en olması gereken noktalara çektik. Bunun için ciddi çabalar sergiledik. Önder Apo yıllardır bunun için çaba sergiliyor. Türk-Kürt birliğini teorileştiren, bunun teorisini kuran, demokratik cumhuriyet eksenini bir teorik

bilince dönüştüren Başkan Apo'dur ve biz bunu samimice uygulamak istedik." ("İmralı'yı Sollyarak Yumuşama Olmaz", ANF, 12 Haziran 2012)

Bu açıklamaları Avni Özgürel'in Murat Karayılan'la röportajı izledi. Haziran ayının ortalarında yayınlanan bu röportajda Karayılan şöyle diyordu:

"Bu devlet nasıl oluştu? Siz tarihçisiniz, daha iyi bilirsiniz, cumhuriyetin kuruluş sürecinde ortaklaşma oldu. Daha eskisi de var yani.. Bunun 1071'i var, Yavuz Sultan Selim dönemi var. Yani Kürtler ve Türkler'in yan yana geldiğinden bu yana bir dostluk vardır."

Özgürel'in, "Dostluktan öte kader beraberliği..." biçimindeki müdahalesinden sonra Karayılan sözlerini şöyle sürdürüyordu:

"Aynen. Osmanlı Devleti'nin her hamlesinde Kürtlerin de aktif katılımı temelinde başarılar sağlanmıştır. Yani geçmişe dayalı bir birliktelik var. Cumhuriyet kuruluş sürecinde de bu birliktelik; Atatürk'ün Erzurum'a gelişi, Kürtlerin katılması, Kürtleri korumayı üstlenmesi, sonra biliyorsunuz. O süreç başladı..."

"Şimdi biz diyoruz ki.. Bak, mesela Başkan Apo'nun önemi şu; Başkan Apo ilk kez bir Kürt lider olarak Türk-Kürt birlikteliğinin teorisini ortaya atmıştır. Yani bunu taktik olarak değil, bunu teorileştirmiş. Bunun üzerine kitaplar yazmış. Niye birlikte olmalıyız olgusu üzerine, yani bunu ideolojik bir duruşa dönüştürmüştür, bir de bu var..."

"Mesele çözülmüşse bundan Türkiye kazanır. Devlet niye bu noktaya gelmiyor, onu anlamıyorum." Türkiye'yi yönetenlerin Kürtleri bir vasal, her zaman kendilerine boyun eğmeye, kendilerinin önderliğini kabul etmeye hazır bir topluluk olarak gördüklerini, PKK yöneticilerinin her vesileyle yineledikleri "kardeşlik" ve "birliktelik" önerilerinin Türk gericilerinin bu kanısını pekiştirmekten başka bir anlama gelmediğini kavrayamayan Karayılan'ın bu son sözleri aslında traji-komik bir nitelik taşıyor. Ahmet Türk'ün

söylediklerini yineleyen ve onun mantığını onaylayan Karayılan, Ortadoğu’da sistemin çökmekte olduğunu ve “bir yeniden yapılanma süreci”nin gündemde olduğunu ve Kürtlerin de “bu süreçte statü alarak Türkiye ile birlikte yer almak”, yani Türkiye’nin politikasına eklenmek istediklerini belirtiyor. Kürt halkının, Ortadoğu sahnesinde meydana gelen değişiklik ve altüst oluşlardan bu halkın ulusal ve demokratik özlemlerini yaşama geçirmek ve Türk, Fars ve Arap devletlerinin ulusal boyunduruğundan kurtulmak istemesi, kendi yazgısını belirleme doğrultuda çaba harcaması ve kendi ulusal devletini kurmak için savaşım vermesi bütünüyle meşrudur. Dahası; tutarlı demokratizm ve enternasyonalizm değişik milliyetlerden sınıf bilinçli işçileri ve tüm devrimci güçleri, Kürt halkının bu savaşımını desteklemekle yükümlü kılar. Fakat dikkat edilirse ne Ahmet Türk, ne de Murat Karayılan Kürt halkının kendi yazgısını belirleme, yani ayrı devlet kurma HAKKINDAN söz etmektedirler. Kürt ulusuna Türk ulusundan daha düşük bir statü, ikinci sınıf ulus statüsü biçen ve ulusal eşitlik ilkesini reddeden bu anlayışın patenti de, aşağıda göreceğimiz gibi Abdullah Öcalan’a aittir.

19-22 Temmuz’da Kuzey Suriye ya da Batı Kürdistan’da, PYD (=Demokratik Birlik Partisi) başta olmak üzere Kürt partilerinin, Suriye ordusunun geri çekilmesi ya da çatışmaya girmemesinden de yararlanarak Kürtler’in yoğun olarak yaşadığı bazı kent ve kasabalarda denetimi ellerine geçirmeleri, şaşırarak Türk gericilerini bu gelişmelere öfkeli ve şovenist tepkiler vermesi, bu gerici anlayışın bir kez daha dile getirilmesine vesile oldu itti. Başbakan Erdoğan’ın ve diğer yetkililerin tehditleri üzerine Barış ve Demokrasi Partisi Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş 26 Temmuz’da, Ankara’yı rahatlatmayı amaçladığı anlaşılan bir açıklama yaptı. Demirtaş; Abdullah Öcalan’ın, Ahmet Türk’ün ve Murat Karayılan’ın izinden giderek yaptığı açıklamada şöyle diyordu:

“Türkiye, Kürtler’i kazanmalı, arkasına almalı. Hangi parti olduğuna bakmadan Kürt halkının tercihini muhatap almalı. Oradaki Kürtler’i düşman gören bir siyaset izlememeli. Bunu Irak’ta, Barzani’de gördük, yaşadık. Madem Türkiye’nin dış politikasında Esad kötü ve gitmesi gerekiyordu, madem Suriye’de halk ne istiyorsa oydu, o halde tutarlı olmak gerek.

Türkiye Suriye’de Kürtler’e yaklaşımda hata yaparsa ciddi sorunlarla karşılaşır. Halkın isteğine ve tercihine saygı duyarsa manevra kabiliyeti artar. Suriye Kürtleri düşmanlaştırılmamalı. Topraklarında 20 milyon Kürt yaşayan bir Türkiye, komşusundaki Kürtler’le ilgili yapıcı söylem kullanılmalı. Bunu yaparsa biz de destek veririz. PYD de Türkiye’nin işini kolaylaştıracak adımlar atar. Zaten PYD ‘Türkiye karşıtı değiliz’ diyor. Suriye’nin bölünmesini istemiyor. Kimsenin ‘Sınırlar parçalansın, ulus devlet kuralım’ talebi yok. Irak’taki, Suriye’deki ve kendi topraklarındaki Kürtler’in güvenini kazanan Türkiye bölgede çok önemli bir aktör olur.” (“Türkiye, Suriye Kürtleri’ni arkasına almalı”, AGOS, 26 Temmuz 2012) Yani Demirtaş Türk gericilerinin ABD, İsrail, Britanya, Fransa, Suudi Arabistan vb. ülkelerin özendirilmesi ve kışkırtmasıyla Baas rejimini zayıflatma, Suriye’deki İslâmî gericileri destekleme, bu ülkede kendi nüfuzunu arttırma politikasını ve hatta bu ülkeye saldırmasını ve bu ülkede ABD-İsrail yanlısı bir kukla rejim kurulması için uğraş vermesini ve alkışlamakta ve onamakta ve ona Kürtler’in desteğini sunma girişiminde bulunmaktadır. Ama onun, Türk gericilerinden “küçük bir ricası” vardır: Türkiye, Suriye’deki ve Türkiye’deki Kürtler’i düşman gören bir siyaset izlememelidir! Nasıl olsa Kürtler ‘sınırlar parçalansın, ulus devlet kuralım’ talebi ile ortaya çıkmamaktadır! O halde telaşlanmaya ve Kürtleri düşmanlaştırmaya hiç de gerek yoktur! Zaten, Kürt halkının ” isteğine ve tercihine saygı duy”ması hâlinde Türk burjuva devletinin “manevra kabiliyeti arta”cak ve “Kürtler’in güvenini kazanan Türkiye bölgede çok önemli bir aktör ol”acaktır.

Kürt ulusal hareketinin öteden beri ilkesiz, pragmatist ve oportünist taktikler izleyegeldiğini bilen gözlemciler, onun temsilcilerinin böylesi açıklamalar (ya da bazan bununla çelişir gözükken başka açıklamalar) yapmalarının pek de şaşırtıcı olmadığını bilecek durumdadırlar. Aslında bunun bir başka örneği de 17 Mart 2012’de, Türkiye’nin ve Türkiye Kürdistanı’nın bir dizi kentinde hemen hemen hepsi marjinal çok sayıda İslâmî grubun yaptığı, “Suriye devrimi”nin birinci yıldönümünü anma gösterilerinde yaşanmıştı. Bu gösterilerin en önemlilerinden biri de Diyarbakır’da düzenlenmiş ve Van milletvekili BDP’li Aysel Tuğluk, Sur Belediyesi’nin BDP’li Başkanı Abdullah Demirbaş ile Kürt aydınlarından İbrahim Güçlü ve Sıtkı Zilan gibi isimler de bu eylemde yer almıştı. (Bkz. ” Diyarbakır’da Suriye Halkına

Destek Eylemi”, Haksöz Haber, 17 Mart 2012) ‘Suriye’de Katliamı Durdurun’, ‘Katil Baas Ordusuna Karşı Yaşasın Suriye Halkının Özgür Ordusu’, ‘İnsanlık Onuru Suriye’de Ölmesin’, ‘Golan İşgal Altında, Esad’ın Tankları Dera’da Hama’da Humus’ta’, ‘Esed Canavarını Durdurun’, ‘Diktatör Beşar Esad Katliam Zulüm Fesad’, ‘Baas Despotizmine de Emperyalist Müdahaleye de Hayır’, ‘Allah’ın Yardımıyla Zafer Yakındır’ gibi sloganların atıldığı bu eyleme katılan İslâmî gruplar, Türk gericiliğinin Suriye’ye karşı güttüğü saldırgan politikayı destekliyor, ama yetersiz buluyorlardı. Bu eylem sırasında atılan sloganlarda olsun, gene bu vesileyle basın açıklamasında olsun Suriye Kürtleri’nin statüsüne ve meşru taleplerine tek sözcükle bile değinilmemesinin de gösterdiği gibi bu gruplar, Suriye Kürt halkının meşru taleplerini kabul etmeyen gerici Suriye muhalefetinin çizgisini savunmaktaydılar. O halde, Aysel Tuğluk ve Abdullah Demirbaş gibi isimlerin, Suriye’de radikal ve fanatik bir İslâmî rejim kurulmasını istemekle kalmayan, Suriye Kürtleri’nin meşru taleplerini kabul etmeyen ve hatta bazı istisnalar bir yana bırakılırsa Türkiye Kürtleri’nin meşru talepleri karşısında tamamen duyarsız olan bu grupların eyleminde ne aradıklarını sormak hakkımızdır. Devam edelim.

Tutarlı demokrat ve enternasyonalistler, Kürt halkının meşru haklarını kararlılıkla savunurlar. Ancak onlar aynı zamanda Kürt halkının bu hak ve özlemlerini yaşama geçirme savaşımında bölge halklarıyla dayanışma içinde olmasını bekler ya da en azından Kürt halkının başka halklara karşı gerici bağlaşımlar içinde yer almamasını ve bölge halklarının baş düşmanları konumunda bulunan ABD emperyalizmi ve onun (Siyonist İsrail ve Türk gericiliği gibi) bağlaşıklık ve uşaklarıyla aynı kampta yer almamasını vb. isterler. Bu bakımdan, Irak Kürtlerini yöneten Barzani ve Talabani kliklerinin, faşist Saddam Hüseyin rejiminin devrilmesine yardımcı olmak için ABD’nin Mart 2003’de Irak’ı işgal etmesini aktif bir biçimde desteklemesi önemli bir hata olmuştur. Anımsanacağı üzere, Irak’ın işgaline karşı dünya ölçeğinde bir kampanyanın sürdürüldüğü bu koşullarda PKK da benzer bir tutum takınmıştı. Oysa Kürt işçi ve emekçilerinin, Kürt halkının gerçek çıkarları, gerek Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye içinde ve gerekse Ortadoğu ve dünya arenasında ezen ulusların burjuvazisi, toprak ağaları ve devletlerinin, sömürgeci ve emperyalist devletlerin DEĞİL,

ezilen ve sömürülen sınıf ve katmanların ve ezilen halkların ve onların siyasal öncülerinin yanında yer almasını gerektiriyordu ve gerektiriyor. Burada, Kürt feodal beylerinin bir bölümünün 19. yüzyılın ikinci yarısında ve 20. yüzyılın başlarında Ermeni, Süryani, Keldani, Ezidî vb. halklarına karşı Osmanlı-Türk gericiliğiyle bağlaşma kurması ile Barzani ve Talabani kliklerinin 2003'de Irak halkı ve devletine karşı ABD ve ortaklarıyla bağlaşma kurması arasında bir benzerlik bulunduğu altını çizmem gerekiyor. (Ermeni, Süryani, Keldani, Ezidî vb. halklarının konumuyla Saddam Hüseyin rejiminin konumu arasında bir benzerlik olmadığı açık. Ancak ABD ve ortaklarının Irak'a karşı giriştiği saldırının esas hedefinin -geçmişte uzun süre kendisiyle işbirliği yapmış olan Saddam Hüseyin kliğinden çok- Irak halkını boyunduruk altına almak, bu ülkeyi İsrail'in stratejik hesapları doğrultusunda zayıflatmak ve olanaklıysa parçalamak olduğu biliniyor.) Aynı husus, bu aşamada pratiğe geçmemiş olmakla birlikte, PKK'nın Ortadoğu halkları ve devletlerine karşı ABD ve -içlerinde Türkiye'nin de olduğu- ortaklarıyla bağlaşma kurma eğilimi için de geçerlidir. Şimdi bunun kanıtlarını görelim.

PKK ve “Türk-Kürt Birlikteliği”

Aslında PKK'nın siyasal çizgisinin özsel bir ögesi olan bu eğilim, Abdullah Öcalan'ın 15 Şubat 1999'da yakalanmasından önce olduğu gibi bu tarihten sonra da kendisini açığa vurmaktaydı. Kendisini ve Kürt halkının ulusal kurtuluş savaşımını neredeyse bütünüyle Öcalan'a endekslemiş olduğu izlenimini veren PKK Başkanlık Konseyi, “Mahkeme Sürecinde Başkan Apo ile Daha Sıkı Bütünleşelim” başlıklı açıklamasında şöyle diyordu:

“Eğer TC devleti mahkeme sürecine olumlu yaklaşırsa, yani Başkan Apo'nun çalışmalarını temel sorun olan Kürt sorununun çözümünde tarihsel fırsat olarak görür ve bu temelde Kürt sorununun demokratik çözümüne yönelirse bu durum Türkiye potansiyelinin tamamen aktifleşmesine ve Kürt potansiyeli ile birleşmesine yol açacak... Bu durum yeni yüzyıla Türkiye'nin çok büyük bir atılım yaparak girmesi anlamına gelir... Bunun tersi olarak

mahkeme sürecine olumsuz yaklaşırsa, yani Başkan Apo'nun oluşturduğu çözüm şansı doğru değerlendirilmez ve Ulusal Önderliğimiz şahsında Kürt ulusal iradesi ezilmeye, katledilmeye, soykırımdan geçirmeye yönelirse bu durum onlarca yıl sürecektir olan bir Türk-Kürt düşmanlığının gelişmesine ve oluşan Türkiye potansiyelinin Kürdistan'daki savaşta tükenmesine yol açacaktır... ” (Özgür Politika, 7 Mayıs 1999, abç) “Türkiye potansiyelinin tamamen aktifleşmesine ve Kürt potansiyeli ile birleşmesine” sıcak baktığı anlaşılan PKK Başkanlık Konseyi bu açıklamasında şunu da belirtiyordu:

“Tarihsel sorunları çözen güçlere yakışan büyük bir olgunlukla her türlü duygusal ve tahrik edici yaklaşımdan uzak durarak soruna çözümleyici yaklaşım göstermek büyük gelişmelerin önünü açacaktır...” (aynı yerde, abç)

Tabii PKK Başkanlık Konseyi, “Türkiye'nin potansiyelinin tamamen aktifleşmesi”ne, “yeni yüzyıla Türkiye'nin çok büyük bir atılım yaparak girmesi”ne yardımcı olmanın, Kürt halkının işi olmadığını unutmuş gözüküyordu. Osmanlı İmparatorluğu'nu yeniden canlandırma ve “Adriyatik'ten Çin Seddi”ne kadar uzanan bir Turan devleti oluşturma hayalleri kuran Türk faşistleri, militaristleri ve yayılmacıları öteden beri, Türkiye'nin Balkanlar'da, Ortadoğu'da ve Kafkasya'da lider ülke olması gerektiğinden söz etmekteydiler. Ama onları bu yolda yürümeleri için özendirmek, dahası onları “büyük bir olgunluk”a sahip ve “tarihsel sorunları çözen” güçler olarak niteleyerek onore etmek ve daha da beteri onlara bu gerici ve yayılmacı politikalarını yaşama geçirmede Kürt halkının desteğini sunmaya kalkışmak, ezilen bir ulusun kurtuluş hareketine değil, Barzani ve Talabani gibi işbirlikçi güçlere yakışırdı ancak.

Öcalan'ın “demokratik birlik” ve “demokratik cumhuriyet” önerilerini benimseyen Başkanlık Konseyi Haziran ayının ilk yarısında, savcının mütalaasından sonra da bir açıklama yapacaktı. Bu açıklamada aynen şöyle deniyordu:

“Genel Başkan Abdullah Öcalan yoldaş İmralı mahkemesinde Türkiye için oldukça kapsamlı

bir Demokratik Cumhuriyet projesi sunmuş, bu temelde Kürt toplumunun özgürleştirilmesinin ve Kürt sorununun çözümünün doğru yolunu göstermiştir. Demokratik Cumhuriyet ve Kürt sorununun barış ve kardeşlik temelinde çözümü, Türkiye'nin yaşadığı gelişmeleri karşılayacak, toplumsal barışı ve halkların kardeşliğini yaratacak, 21. yüzyıla Türkiye'nin ve Kürtlerin güçlü bir birlik içinde girişimini sağlayacak yegane yoldur. Bu çözüm Türk ve Kürt halklarının çıkarına olduğu gibi, savaş rantından çıkar sağlayanlar dışında, bölgede ve dünyada da herkesin çıkarıdır..." (Özgür Politika, 11 Haziran 1999, abç) Açıklama, ABD başta gelmek üzere emperyalist devletlere şu çağrışı yapıyordu:

"İyi biliniyor ki İmralı mahkemesi uluslararası karar ve plân çerçevesinde ortaya çıkmış olan bir mahkemedir. Bu nedenle Başkan Apo'nun yaşamından ve Kürt sorununun çözümünden dünyada herkes sorumludur. Bu çerçevede barış ve demokrasi yanlısı olan herkes sorumluluğunun gereğini yerine getirmelidir. İyi niyetli tüm çevreler barış için girişimlerini şimdiden yapmalıdırlar... Özellikle başta ABD olmak üzere, Türkiye üzerinde etkili olabilecek tüm güçleri bu kritik süreçte etkinliklerini kullanmaya çağırıyoruz." (aynı yerde)

7 Temmuz 1999'da PKK Başkanlık Konseyi'nin bir başka açıklaması yayımlanacaktı. Bu açıklamada, "yabancı güçlerin taraflar üzerindeki etkisinden dolayı barışın ve özgür ilişkilerin yerine savaşın egemen olduğu" ifade ediliyordu. Başkanlık Konseyi açıklamasında, "200 yıl boyunca süren bu karmaşanın iki halka da, Kürt halkı kadar olmasa da Türk halkına da çok şey kaybettirdiği" söyleniyordu. Konsey, "sorumluluğunun bilincinde hareket etmeyen Türk devlet yetkililerinin böylesi bir senaryoya çözümsüz tutumlarıyla olanak sağladıkları" nı belirttikten sonra şu görüşleri dile getiriyordu:

"Buna karşı Genel Başkanımız Abdullah Öcalan yoldaşın geliştirdiği Partimiz ve halkımızca tam bir kabul gören demokratik barış mücadelesi, çözümün yolunu aralamaktadır. Kürt tarafı barışçıl demokratik çözüme hazırlanırken, Türk tarafı imhayı nasıl geliştireceğinin hazırlıklarını yapıyor. Egemen olandan beklenen çözümleyici yaklaşım sergilenmemektedir..."

“Eğer gireceğimiz yüzyılı da savaş sürecine dönüştürmek istemiyorsak ve barıştan yana tercih yapmak istiyorsak önderliğimizin uzattığı barış eli tutulmalıdır. Egemen bir devlet olmanın bir gereği olarak hoşgörülü ve çözümleyici bir tutum tercih edilmelidir. Türk ulusu büyüklüğünü bu temelde göstermelidir. Hem Devlet, hem de ulus olarak Türk’ü yüceltecek olan barışçıl, demokratik bir çözümü gerçekleştirmelidir.” (abç)

Açıklamanın “Devrimci, Demokratik, Yurtsever Güçlere” başlıklı bölümünde ise PKK Başkanlık Konseyi, devrimci güçlerin PKK’nın başlattığı “barışçıl, demokratik çözüm mücadelesi” karşısındaki tutumunu eleştiriyor, yani “Demokratik Cumhuriyet temelinde çözüme katkıda bulunmaya çağır”dığı bu güçlerin de sözkonusu ihanet ve teslimiyet sürecine katılmasını talep ediyordu. (4)

Burada, Öcalan’ın ve diğer PKK yöneticilerinin sık sık kullandığı “Kürt-Türk birlikteliği/ bağlaşması”, “Kürt-Türk kardeşliği” ya da “ortak demokratik cumhuriyet” gibi kavramlar üzerinde durmamız gerekiyor. Sömürücü sınıflar; “barış”, “demokrasi”, “adalet”, “özgürlük”, “uygarlık”, “eşitlik” gibi kavramları sömürülen sınıfları ve ezilen ulusları ve diğer ezilen katmanları aldatmak için kullanmada büyük bir deneyim edinmişlerdir. Sömürücü sınıflar ve onların ideolojik-siyasal boyunduruğundan kurtulamamış olan reformistler ve sözde devrimciler bu sözcükleri ve kavramları ezilen sınıfları ve ulusları şaşırtmak için kullanmışlardır ve kullanmaktadırlar. Bunu anlamak için burjuva demokratlarının ve liberallerinin dillere pelesenk ettiği şu “eşitlik” kavramı üzerinde duralım. Herhalde hiç kimse; Britanya, Fransa, İsviçre gibi en demokratik burjuva rejimlerinde bile işçiler ve diğer yoksullarla milyarderler ve tekelci kapitalistler arasında, örneğin yaşam standartları açısından hiçbir zaman bir eşitlik olmadığını ve olamayacağını ya da birincilerin devlet aygıtı üzerinde hemen hemen hiçbir nüfuzu yokken, ikincilerin bu aygıtı kendi denetimleri altında bulundurduklarını yadsımaya kalkışmayacaktır. Lenin, “Yayımlanmış ‘Halkın Özgürlük ve Eşitlik Sloganlarıyla Aldatılması’ Konuşmasına Önsöz” adlı yazısında, sınıf savaşımını lafta kabul eden, ama “özgürlük”, “eşitlik” gibi parlak sloganların ardına sığınarak, sömürülen emekçi yığınları aldatan sosyalistleri, sosyal-demokratları vb. eleştirirken şunları

belirtiyordu:

“Sınıf savaşımını kabul edenler, bir burjuva cumhuriyetinde, hatta en özgür ve en demokratik bir burjuva cumhuriyetinde bile, ‘özgürlük’ ve ‘eşitlik’in hiçbir zaman meta sahiplerinin eşitlik ve özgürlüğünün, sermayenin eşitlik ve özgürlüğünün anlatımından başka bir şey olmadığını ve olamayacağını da kabul etmek zorundadırlar. Marks bütün yazılarında ve özellikle de (sizin de lafta kabul ettiğiniz) Kapital’inde bunu binlerce kez açıklığa kavuşturdu; o, ‘özgürlük ve eşitlik’in soyut tarzda kavranışını ve bayağılaştırıcıları ve olgulara gözlerini yuman Bentham’ları alaya aldı ve bu soyutlamaların maddi köklerini açığa çıkardı.

“Burjuva sisteminde (yani, toprak ve üretim araçlarının özel mülkiyetinin sürdüğü koşullarda) ve burjuva demokrasisinde ‘özgürlük ve eşitlik’ bütünüyle biçimsel kalır; bunlar pratikte (biçimsel olarak özgür ve eşit olan) işçiler için ücretli kölelik ve sermayenin eksiksiz egemenliği, emeğin sermaye tarafından ezilmesi anlamına gelirler. Bunlar, benim okumuş baylarım, sizin unutmuş bulunduğunuz sosyalizmin ABC’sidir.” (“Foreword to the Published Speech ‘Deception of the People With Slogans of Freedom and Equality’ ”, Collected Works, Cilt 29, 1974, s. 379-80) Bu saptamadan ulusal sorun bakımından çıkarılması gereken sonuç şudur: Evet, tutarlı demokrat ve enternasyonalistler, her türden ayrıcalıklara olduğu gibi ulusal ayrıcalıklara da karşıdırlar. Bir başka deyişle onlar ulusların eşitliğinden, yani “küçük” uluslarla “büyük” ulusların, bu bağlamda Kürt ulusuyla Türk ulusunun AYNI HAKLARA sahip olmasından yanadırlar. Ama tam bağımsızlık ve hatta radikal bir demokratik devrim, ezilen ulusun işçileri ve diğer sömürülen emekçilerinin tam kurtuluşu anlamına gelmemektedir. Bu yüzden Marksist-Leninistler, sadece ezen ulusun/ emperyalizmin ulusal zulüm ve boyunduruğuna karşı çıkmakla kalmazlar; onlar aynı zamanda ezilen ulusun yazgısının ulusal burjuvazinin değil, işçilerin ve diğer sömürülen emekçilerin çıkar ve özelemleri doğrultusunda belirlenmesinden, yani sosyalist devrimle taçlanacak radikal bir ulusal kurtuluş ve demokratik devrimden yanadırlar. Zaten, dünya işçi sınıfı ve ezilen halklarının siyasal deneyimleri de, burjuvazinin önderliğinde gerçekleştirilen

yarım, hatta çeyrek ulusal kurtuluş savaşları ve demokratik devrimlerin yaşandığı ülkelerin çok geçmeden yeniden ezen ulusun ve/ ya da emperyalizmin boyunduruğu altına girdiğini, bu ülkelerin işçileri ve diğer sömürülen emekçilerinin “kendi” ulusal burjuvazilerinin ve hatta bütünüyle tasfiye edil(e)memiş “kendi” eski egemen sınıflarının sömürü ve boyunduruğu altında kaldığını sayısız kez göstermiş bulunuyor. Bu nedendir ki, tutarlı demokrat ve enternasyonalistler ezilen ulusun işçilerini sadece ezen ulusun burjuvazisinin ideolojik-siyasal boyunduruğuna karşı değil, ezilen ulusun burjuvazisinin ideolojik-siyasal boyunduruğuna ve doğal olarak ezilen ulus milliyetçiliğine de karşı duracak biçimde eğitirler VE ezilen ulusun işçi sınıfını bağımsız sınıf örgütlerinde (parti, sendika vb.) birleştirmek için uğraş verirler.

Böylesi bir tutarlı demokratik yaklaşıma hiçbir zaman sahip olmamış olan Öcalan’a ve onun izinden giden PKK yöneticilerine gelince, Kürt ulusunun kendi yazgısını belirleme hakkını reddetmeleri onların; Kürt halkının, ezen ulusun devletinin, yani Türkiye’nin sınırları içinde zorla tutulmasını, yani ilhakı onaylamaları anlamına gelmektedir. Tabii bu genel olarak emperyalist ve sömürgeci burjuvazinin başka halkları zorla boyunduruk altına almasını meşru görmek ve göstermek anlamına da gelmektedir. Bu hakkın savunulmasının Kürt ulusunun ille de ayrılması ve ayrı devlet kurması demek olmadığı bellidir. Marksizmin ABC’sini bilenler, ayrılma ve ayrı devlet kurma hakkının ayrılma ve ayrı devlet kurma zorunluluğu anlamına gelmediğini de bilir ve Öcalan’ın Savunma’sında yaptığı gibi bu ikisinin kasıtlı bir biçimde birbirine karıştırılmasına karşı çıkarlar. Ulusların ayrılma özgürlüğünü, eşlerin boşanma özgürlüğüne benzeten Lenin, Şubat-Mayıs 1914’te kaleme aldığı “Ulusların Kendi Yazgılarını Belirleme Hakkı” başlıklı makalesinde şöyle diyordu:

“Ulusların kendi yazgılarını belirleme özgürlüğünü, yani ayrılma özgürlüğünü savunanları ayrılıkçılığı teşvik etmekle suçlamak, boşanma özgürlüğünü savunanları aile bağlarını yıkmayı teşvik etmekle suçlamak kadar ahmakça ve ikiyüzlüce bir davranıştır... kapitalist devlet koşullarında, kendi yazgısını belirleme hakkını, yani ulusların ayrılma hakkını reddetmek, egemen ulusun ayrıcalıklarını ve demokratik metotlara karşı polis yönetimi

metotlarını savunmaktan başka bir anlama gelmez.” (Collected Works, Cilt 20, Moskova, Progress Publishers, 1972, s. 422-23) Demek oluyor ki Öcalan, Kürt ulusunun ayrılma ve ayrı bir devlet kurma HAKKINI reddetmekle egemen Türk ulusunun ayrıcalıklı konumunu ve “demokratik metotlara karşı polis yönetimi metotlarını savunmakta”dır.

Buradan hemen “Kürt-Türk birlikteliği/ bağlaşması”, “Kürt-Türk kardeşliği” ve “demokratik cumhuriyet” üzerine yapılan gevezeliklere geçebiliriz. Tutarlı demokratizm bizi, şu soruları sormakla yükümlü kılar: KİMİN KİMİNLE KARDEŞLİĞİ? KİMİN KİMİNLE BİRLİĞİ? KİMİN KİMİNLE BARIŞI? Kürt halkı ve ulusal hareketiyle Türk gericilerinin, faşistlerinin, generallerinin, büyük burjuvalarının kardeşliği, birlikteliği ve barışı mı? Evleri yakılan, köy, kasaba ve kentleri bombardımana hedef olan, kız ve oğulları kurşuna dizilen, binlercesi askerî ve sivil cezaevlerinde en korkunç işkencelere tabi tutulan ve faili meçhul cinayetlere kurban giden, köylerinden kovulan, diline kilit vurulan, siyasal temsilcileri bugün bile binlerle cezaevlerine doldurulan, yasal örgütleri polis-yargı kısılcasına alınan Kürt halkının BU bay ve bayanlarla kardeşliği, birlikteliği ve barışı mı? PKK yöneticilerine bakılırsa, evet BU bay ve bayanlarla kardeşlik, birliktelik ve barışı. Geçmişte; Alparslan’ın, Yavuz Sultan Selim’in, II. Abdülhamit’in ve Mustafa Kemal’in Kürt beyleri, şeyhleri ve toprak ağalarıyla bağlaşmalarını örnek göstermeleri ve her fırsatta bu örneklerin bugünün Anadolusu’nda Kürt-Türk ilişkileri için bir model olabileceğini ileri sürmeleri tam da bu anlama gelmektedir. Oysa, elleri sadece Kürt halkının değil, tüm Anadolu halklarının -hatta Balkan ve Arap halklarının- kanlarıyla lekeli Osmanlı-Türk gericiliğinin bu sürdürücüleri ve temsilcileriyle ne kardeşlik, ne birliktelik, ne de barış olanaklıdır. (5)

Ne yazık ki, Türkiye devrimci hareketinin kalıntıları, bilebildiğim kadarıyla şimdiye kadar açılmadığım gerici yaklaşımları doğrudan ve sağa-sola bükmeden eleştirmemişlerdir. Onların, gerici Türk-Kürt ittifakı düşüncesini 1971’de, yani bundan 41 yıl önce tutarlı bir tarzda eleştirmiş olan Mahir Çayan’ın gerisine düşmüş olmaları hazin, ama gerçek. Çayan haklı olarak, devrimci öncülerini tarafından yönetilmeyen, dolayısıyla “kendi” egemen sınıflarının denetiminde olan ezen ve ezilen ulustan halkların, bir başka gerici ya da

emperyalist bir güce karşı sözde ortak eylemi ve dayanışmasının, hiçbir biçimde halkların kardeşliği ve dayanışması olarak adlandırılmayacağı kanısındaydı. O, tam da bu anlayışla hareket eden ve Kürtler'i Osmanlı-Türk gericiliğine karşı çıkmadıkları, ona boyun eğdikleri ve isyan etmedikleri için öven Mihri Belli'yi şöyle eleştiriyordu:

“Toplantıda Kürt meselesini de tam bir şöenist, bir küçük-burjuva milliyetçisi gibi ele almıştır Mihri Belli. ‘Türkiye’de aşağı-yukarı dört milyon Kürt yaşıyor. bu Kürt topluluğu ile Türkler’in kardeşliği tarihin sınavından geçmiştir. 19. yüzyıla kadar Kürtler, Osmanlı İmparatorluğu’nun sınırlarını korudular (boldlar M. Çayan’ın)... 1880’den 1925 Şeyh Said isyanına kadar sözü edilecek bir Kürt isyanı olmadı. O dönem, Osmanlı İmparatorluğu’nun dağıldığı, bölündüğü dönemdir. Milli toplulukların hemen hepsi isyan etti. Ermenisi, Rumu, Bulgarı, Arabı. Ama Kürtler isyan etmediler o çöküş döneminde (boldlar M. Çayan’ın).’ Bu lafları edenin Mihri Belli olduğunu bilmesen, Osmanlı Hanedanının son şehzadesinin konuştuğunu zannedersin. Daha milli şuurun uyanmadığı bir dönemde Kürtlerin feodal beylerinin emrinde Osmanlı İmparatorluğunun doğu sınırlarını korumasını; feodal beylerin baskısı altında uluslaşmamış iki halkın aynı sınırlar içinde yaşamasını, Birinci Dünya Savaşında iki halkın bilinçsizce emperyalist güçlerden birinin ve hakim sınıfların kontrolünde omuz omuza cepheye sürülmelerini övgüye değer birşeymiş, sanki iki halk hep ortak menfaatleri için savaşmışlar ve bu yüzden aralarında geleneksel bir dostluk doğmuş gibi göstermeye çalışmaktadır Mihri Belli. Artık işin bu kadarına da ne demeli, ‘deli saçması’ mı demeli bilemiyoruz?” (“1965-1971 Türkiye’de Devrimci Mücadele ve Dev-Genç”, Türkiye Halk Kurtuluş Parti-Cephesi, Dava Dosyası, Yazılı Belgeler, Yar Yayınları, 1988, s. 352) Aslına bakılırsa, gerici bir Kürt-Türk birlikteliğini sistemli bir biçimde savunan Öcalan’ın kendisi de, bu anlayışın Kürt halkının/ toplumunun kolektif bilincine ne kadar derinlemesine nüfuz ettiğini itiraf etmektedir. Örneğin o, en önemli yapıtlarından birinde şöyle diyordu:

” Türk beylik ve sultanlıklarında Türk kavminden sonra önem sırası itibariyle Kürtler ikinci sırada bir rol oynarlar. Kürtlerin tarihinde bu rol karakteristiktir. Yanı başlarındaki siyasî gücün en temel yedeği olmak kendileri için bir kader gibidir. Bu, özünde kulluk ve serflik

sisteminin ruhu gereğidir ve sınıfsal bir temeli vardır. Halklar arası kardeşlik ve dayanışmadan farklıdır.” (Sümer Rahip Devletinden Demokratik Uygarlığa, Cilt II, Köln, Mezopotamya Yayınları, 2001, s. 97)

Kendisine “devrimci” sıfatını layık gören herhangi bir siyasal hareket; kardeşlik, birliktelik ve barışın ancak, kendi devrimci öncülerinin yolgöstericiliğini kabul etmiş olan ezilen ve sömürülen sınıflar ve halklar arasında olanaklı olabileceği gerçeğini kabul etmek zorundadır. Bu gerek dünya işçi sınıfı ve halklarının ve gerekse Anadolu işçi sınıfı ve halklarının tarihsel deneyimlerinin yeniden ve yeniden doğruladığı bir yasadır. Türk gericiğinin; işçi sınıfının, Kürt halkı ve ulusal hareketinin ve diğer ezilen sınıf ve katmanların gelecekte inatçı kavgası sonucu, bazı ödünler vermek ve rejimi “demokratlaştırma” doğrultusunda bazı adımlar atmak zorunda kalabileceğini kabul edebiliriz. Ancak, Türkiye’nin köklü bir demokratikleşme yaşamaması; Türkiye işçi sınıfının ve halklarının işbirlikçi-teknelci burjuvazinin iktidarını yıkması ve bir işçi-emekçi Sovyet cumhuriyetinin kurmasından ve geçmişle sahici bir hesaplaşma yaşamamasından geçer.

PKK’nın siyasal gericilikle ve emperyalizmle flört çizgisi 11 Eylül 2001’de, New York’taki Dünya Ticaret Merkezi binalarını hedef alan terörist saldırının ardından kısmen biçim değiştirerek sürdü. PKK, bu saldırıdan sonra Yanki emperyalistlerine başsağlığı dilemek suretiyle, “İslâmî terörizme” karşı savaşta “dünyanın efendilerine” onların yanında olduğu mesajını vermişti. (6) Bu dönemde PKK, ABD’nin, kendi diktasına ve buyruklarına uymayan Ortadoğu ülkeleri ve rejimlerine doğrudan ve dolaylı müdahale etme ve bu ülkelere “rejim değişikliği” ve işgaller yoluyla “demokrasi” getirme yaygarasına açık destek verdi. Örneğin, o sıralar PKK Başkanlık Konseyi üyesi olan Murat Karayılan, 11 Eylül’den kısa bir süre sonra yayımlanan bir demecinde şöyle diyordu:

“Şimdi anlaşılıyor ki ABD, bu olayla birlikte yeni bir konsept geliştiriyor. Dünyanın çeşitli ülkelerinde, bölgelerinde ve en temelinde Ortadoğu’da, Kafkasya’da yeni bir düzenleme geliştirmek istiyor. Bu sadece ABD değil, genel anlamda NATO politikasına dönüşebilir.

Dolayısıyla yeni düzenlemede Kürtler'in bu yeni süreci hassasiyetle ele almaları ve kendilerine bir yer yapmaları gerekiyor. Bizim yaklaşımımız budur...

“Irak’a yönelik bir plân gelişirse, bu yeni süreç Güney’e çok yönlü olarak yansiyacaktır. Şimdi iki şey var: Irak’a yönelik mücadelede Güneyli Kürtler mi esas güç olarak görevlendirilecek, yoksa Türk ordusu mu? Öyle görülüyor ki şimdi Güneyli güçler değerlendirilecek. Ama bununla birlikte Türk ordu güçleri de dahil edilecek. Dolayısıyla burada iş biraz hassaslaşıyor... Bir fırsat gelişebilir.” (Özgür Politika, 2 Ekim 2001, abç) Başkanlık Konseyi’nin bir başka üyesi olan Cemil Bayık, PKK’nın ve Kürt halkının güç ve olanaklarının ABD’nin hizmetine sunulmasını öngören bu yaklaşımı şu sözlerle yineleyecekti:

“Filistin ve Kürt sorununda eski politikaların yerine yeni politikaların geliştirileceği, belli bir çözümün devreye sokulacağı görülüyor. Irak’a müdahale, demokratik bir Irak ve Kürt sorununun demokratik ve özgür birlik temelinde çözümünü yaratırsa anlamlı olur. Böylesi bir çözüm herkesin yararına olabileceği gibi, bölgeyi de demokratikleşmeye açar. ABD öncülüğündeki güçler, Afganistan’da başarılı oldularsa bunu geliştirdikleri geniş uzlaşma ve ittifaka borçludurlar. Ortadoğu’da da başarılı olmak isteniyorsa, en başta da Kürt ve Filistin halklarıyla ittifak yapılır, iradeleri esas alınır ve sorunlarına adaletli bir tarzda yaklaşırsa, çözümleyici ve kalıcı olunabilir.” (Özgür Politika, 30 Aralık 2001)

Bugün Murat Karayılan olsun, Kürt ulusal hareketinin diğer yöneticileri olsun bu denli çıplak bir ABD/ NATO yanlısı profil sergilemiyor ve bu güçlerin “Kürtler’i görevlendirmesi”ni savunmuyorlar. Bunun nedeni bellidir: Aradan geçen süre içinde Ortadoğu ve dünya halklarının; ABD emperyalizminin Afganistan, Irak ve Libya’ya doğrudan, Lübnan, Filistin, Somali, Pakistan, Suriye’ye vb. karşı giriştiği dolaylı müdahalelerin bu ülkelere “demokrasi”, “özgürlük”, “uygarlık” getirmeyi amaçladığı yolundaki yanılsamaları tuzla buz olmuş ve daha da önemlisi emperyalist saldırganlar, bazı kısmî ve geçici başarılarına ve saldırdıkları halklara ve ülkelere ölüm ve yıkım getirmelerine rağmen halkların direnişi karşısında siyasal ve askerî olarak yenilmişlerdir. Yani PKK yöneticilerinin dil ve üslûplarındaki değişikliği bir

özeleştirel adıma ya da ilkeli bir anti-emperyalist konum almaya değil, bu ülkeler halklarının direnişine borçluyuz. (7)

Bu eleştirdiğim ve sergilediğim görüşlerin asıl kaynağının ya da mimarının, Murat Karayılan'ın anlatımıyla "Türk-Kürt birliğini teorileştiren" Abdullah Öcalan olduğu ve Öcalan başta olmak üzere Kürt ulusal hareketinin liderlerinin bu tez ve önermeleri yıllardır değişik vesilelerle yinelemekte olduklarını anımsatayım. Bu bakımdan, özü Türk egemen sınıfının önderliğinde Türkiye ve Ortadoğu halklarına karşı gerici Türk-Kürt bağlaşmasının inşası ve Kürt halkının devrimci enerjisinin Türk burjuvazisinin saldırgan ve yayılmacı emellerinin hizmetine sunulması olan bu tez önermelerin Öcalan tarafından nasıl dile getirilmiş olduğunu görmemiz gerekiyor.

Öcalan Ne Diyordu?

Abdullah Öcalan, yakalanmasının ardından Mayıs-Haziran 1999'da DGM'nde yapılan yargılaması öncesinde hazırladığı Savunma ve Esasa İlişkin Savunma adlı metinlerde artık şiddetin Türkiye'nin gündeminden kalktığını, Türkiye'nin, sözde barış ve sözde demokratik birlik yoluyla Kürt sorununu çözmesi hâlinde, PKK'nın olanaklarının Türk devletinin hizmetine gireceğini, böylelikle Türkiye'nin bölgede güçlü ve lider bir ülke hâline geleceğini ve çevre ülkelere "meşru" müdahale yapma hakkı kazanacağını vb. şöyle anlatıyordu:

"Şiddet, artık Cumhuriyetin gündeminden kesin kalkmalıdır. Sanıyorum, Türkiye'de tüm kesimlerin konsensüs sağladıkları en temel bir konu budur. Kimse sorunların şiddetle çözüleceğine inanmıyor. Bunun, açık ve tarihten en büyük dersi çıkarmış görünen ve büyük zor gücüne rağmen, bu gücün etkisini ancak, yaratıcı çağdaş bir demokrasiye yönlendirmede kullanan ve açıkça 90 ortalarından beri MGK konseptleri ile yürütülen, içinden geçmekte olduğumuz tarihî aşamayla da, kanıtlanmaktadır..." (Savunma)

“Cumhuriyet tarihinin bu en zor sorunu çözümlendiğinde Türkiye’nin iç barışından aldığı güçle bölgede lider bir ülke olarak hamle gücüne kavuşacağı kesindir. Ortadoğu’da liderlik dönemi Orta Asya’dan Balkanlar ve Kafkaslara kadar etkili olma anlamına gelecektir.

Demokratik sistemin çözüm gücü, başta barış olmak üzere, birçok çelişki ve sorun olan bu bölgelere haklı bir müdahale ve desteğin verilmesi ve istenmesine de yol açacaktır.”

(Savunma)

“PKK’nin askerî sorun olmaktan çıkması, Kürt sorununun siyasî çözümünün yolunu açacak ve beraberinde siyasî sorun olmaktan çıkması anlamına da gelecektir. Devletin bütünlüğünü birliğini zorlamaktan, ona güç verme sürecine girilecektir. Devletle demokratik bütünleşme yolu açıldıkça devlete karşıt konum aşılacaktır.” (Esasa İlişkin Savunma)

“Türkiye burada büyük tehlikelerden korunma kadar, tersine yani güç kaynağına dönüştürme şansına sahip olacaktır. İçte ve dışta PKK’nin askerî savaş olanakları çözümlerle birlikte Türkiye’nin hizmetine girecektir... Kürtlerin Demokratik Cumhuriyet’le bütünleşmesi geliştikçe bu askerî anlamda da karşı tehditten stratejik bir güç kaynağına dönüşecektir. Çözüm bu büyük fırsatı sunuyor. Geleceğe en büyük stratejik yatırım oluyor.” (Esasa İlişkin Savunma)

“70’lerde moda olan, ve uygulandığında sadece, ayrı devlet anlamında yorumlanan ‘ulusların kaderlerini tayin hakkı’ gerçekten, bu yorumuyla bir çıkmazdı. Kürdistan pratiğinde, sorunu yokuşa sürme yanı ağır basıyordu. Bunu, fiilen belirttiğim tarzda aşmaya çalıştım. Ancak, demokratik çözüm tarzının zenginliği karşısında, ayrı devlet, federasyon, otonomi ve benzeri yaklaşımların bile, geri ve bazen çözümsüzlüğe yol açtığını pratikte görünce; demokratik sistem üzerinde yoğunlaşma, bana çok önemli geldi.” (Savunma)

“Görülüyor ki, PKK gerçekten büyük bir yol ayrımında; ya klâsik çizgisinde daha katlaşıp, sertleşip, geniş iç ve dış olanaklara dayanarak yaşamını sürdürecektir, ya da, dünya ve Türkiye realitelerini doğru değerlendirip, silâhlı mücadele aşamasını belli yasal güvenceler

temelinde temel taktik olarak bırakıp, yine programına Türkiye bütünselliğini esas alıp genel bir demokrasi programıyla daha da ayrıntılı işlenmiş bir Kürt toplumunun, dönüşüm programını, siyasal-yasal eylem ve örgüt biçimini esas alan bir yapıya kendini dönüştürecektir. Tarihî aşama kesinlikle budur. Bu dönüşüm, asla bir döneklik ve tasfiyecilik olarak görülme şurada kalsın, gerçek bir devrimci dönüşüm olarak algılanmalıdır.”

(Savunma)

Kürt sorununun “çözülmesi”nin ardından, Türkiye’nin “bölgede lider bir ülke olarak hamle gücüne kavuşacağı” ve “Ortadoğu’da liderlik” konumuna yükseleceği, “Orta Asya’dan Balkanlar ve Kafkaslara kadar etkili olma” olanağına kavuşacağı, “Devletin bütünlüğünü birliğini zorlamaktan, ona güç verme sürecine girilece”ği ve “PKK’nin askerî savaş olanakları”nın “çözümle birlikte Türkiye’nin hizmetine girece”ği yollu görüşler, Öcalan’ın “Demokratik Cumhuriyet”e ilişkin görüş ve önerilerinin gerçek özünü ortaya koymaktadır. Türk egemen sınıfının görece daha gerici ve daha saldırgan kesimlerinin yaklaşımlarını yansıtmakta olan bu görüşler, sözde Demokratik Cumhuriyet projesinin söylenenin tam tersine, bir barış ve demokrasi projesi değil, bir savaş, yayılcılık ve millîtarizm projesi, bir “büyük Türkiye” projesi olduğunu kanıtlamaktadır.

Aslında Öcalan’ın çok da yeni olmayan bu görüşleri onun, diğer hususların yanısıra, Kürt toplumunun en lânetli geleneğini, devrimci dönemde PKK’nın yürüttüğü şanlı gerilla savaşının ağır darbeler indirdiği, ama henüz ortadan kaldıramadığı, yöneticilerinin bilinen anlayışları nedeniyle kaldırmasının olanaklı olmadığı milis ve korucu geleneğini yeniden canlandırmaya çalışması anlamına gelmekteydi. Öcalan; geçmişten bu yana feodal ağalarının yönetiminde başka halklara ve ülkelere karşı Osmanlı-Türk gericilerinin ve militarizminin hesabına savaşmış, onların, özellikle Hristiyan halklara ve Alevîlere karşı giriştikleri kıyımlara suç ortaklığı etmek zorunda bırakılmış olan Kürt halkına âdeta, bu lânetli geleneği sürdürmesini öğütlemekteydi. (8) Böylelikle o, farklı aşiret, yöre ve mezheplere mensup Kürt köylülerinin birbirlerinin kanını dökmelerinin anısıyla da lekelenmiş olan bir tarihi yeniden hortlatmaya ve Kürt halkının 1984-1999 yılları arasında

PKK'nın önderliği altında yürüttüğü gerilla savaşı döneminde elde ettiği kazanımları yoketmeye çalışmaktaydı. Herhâlde hiçbir akli başında insan, Kürt halkının ve ulusal hareketinin, Türk burjuva devletinin büyümesi, güçlenmesi ve bölgede önder ülke hâline gelmesi gibi bir görevi olduğunu ileri süremez. PKK'nın; Öcalan'ın bu öğütlerini yerine getirmesi, yani Türk gericiliğine "güç verme sürecine" girmesi ve onun "Orta Asya'dan Balkanlar ve Kafkaslara kadar etkili olma" çabasına destek vermesinin sonucu şu olacaktır: Hem Türkiye'de ve hem de bölgede Kürt halkıyla diğer halklar arasındaki çitlerin daha da yükselmesi ve güvensizliğin artması, Türk generallerinin ve burjuvazisinin vurucu gücü olarak sahneye itilen Kürt halkının son yıllarda edinmiş olduğu haklı saygınlığı yitirmesi ve Ortadoğu bölgesinde daha da fazla izole edilmesi ve bölge halkları içindeki potansiyel bağlaşıklarını yitirmesi.

Öcalan'ın bu görüşlerini son yıllarda, özellikle de 15 Şubat 1999'da yakalanmasından sonra, tutsaklık koşullarında ve kendisini tutsak eden güçlerin zorlaması ve baskısı altında savunmaya başladığı ileri sürülebilir. Ancak bu, doğru değildir. Neden? Çünkü PKK'nın önderi bu ve benzer görüşleri çok öncesinden bu yana, yani düşmanın elinde tutsak olmadığı koşullarda da, hem de yıllardır savunagelmıştır. Ne yazık ki, kalıntılarının önemli bir bölümü PKK'ya yedeklenmiş olan ve giderek bir güçten düşme ve sadece özgüvenini değil, tarihsel belleğini de yitirme süreci yaşayan Türkiye devrimci hareketinin ana gövdesi bu konuda suskun kalmayı tercih etmiştir. Bir kendini tasfiye döneminden geçmekte olan Türkiye devrimci hareketinin, oldukça başarılı bir gerilla savaşı sürdüren, Kürt halkı arasında kitlesel bir destek edinmiş olan ve diğer bir dizi alanda ciddi kurumlar yaratmış olan PKK'nın böylesine geri ve gerici görüşler formüle etmesini görmezden gelmesi anlaşılabilir belki, ama asla kabul edilemez. Şimdi bu görüşlere göz atalım:

Öcalan 1991'de Doğu Perinçek'e verdiği mülakatta Türkler'in Anadolu'ya Kürtler'in desteğiyle girdiğini anlatırken şöyle diyordu:

"Türkler'in Kürt beyleri ile iş yapmaları, daha sonraki yayılışlarında ve iktidarlaşmalarında

çok önemli bir rol oynayacaktır. Kürtlerle ilişkileri esas olarak ittifakçılık temelinde oldu.” (“Eylemimiz gerçeğin ve demokrasinin sesidir.”, Seçme Röportajlar, Cilt III, Weşanen Serxwebun, 1996, s. 42)

“Daha sonra 1500 yıllarında Yavuz Sultan Selim’in yaklaşımı da şöyle: Kürtlerin, çoğunluğu İran etkisinde, biraz da baskısı altında 23 büyük beyliği vardır. Sultan Selim onlara bir mektup yolluyor ve bugün Kamuran İnan’ın denek tahtası olduğu gibi, İdris-i Bitlisî’nin ihaneti kılavuzluğunda egemenliğini geliştiriyor.” (aynı yerde, s. 43)

“Demek istediğim, Osmanlı Türklüğü ve Sultanlığının tehlikede olduğu öyle bir tarihî kritik an ve bir ölüm-kalım savaşı dönemi var. Kuyucu Murat boşuna o kadar Alevî’yi kuyulara doldurmaz. Günümüzün Sünnî Kürtlüğü, Kamuran İnan vahşîciliği de kaynağını buradan alır. Osmanlı’nın Alevî düşmanlığı, Kürdistan’da buna dayanak aramaktadır... Dediğim gibi bu ittifak, Osmanlı’ya nefes aldırdı ve giderek bir cihan imparatorluğu olmasını sağladı.

“20. yüzyılın başlarında da yine bir kritik dönem var... Gelişen kapitalizm Anadolu’yu en ücra köşesine kadar işgal etmiştir. Türk sultanlarının yaptığı gibi Mustafa Kemal de yönünü Kürtler’e döner...” (aynı yerde, s. 44)

“Ankara’da meclis tartışmalarında var... Esas olarak tehlikede olan Türk ulusudur, kendi devletleri ve mülkiyetleridir... Kürdistan’a tekrar müracaat var. Türkler ittifaklarını ille oradan oluşturuyorlar. Tıpkı Bağdat’ın kapılarına dayanmak isteyen Sultan Selçuk, Anadolu içlerine girmek isteyen Sultan Alparslan gibi...

“Beş yüzyıllık aralıklarla gündeme gelen, Türkler açısından tehlikeli üç dönemden söz ettik. Üç süreçte de Kürtlere müracaat var. Kürtlerin ittifakı ile bağlılığıyla Kürt egemenlerinin eliyle de olsa, tehlikeden çıkma sözkonusu. Mustafa Kemal olayında da böyle oluyor...” (aynı yerde, s. 45)

Öcalan 4 Mayıs 1991’de Rafet Ballı’ya verdiği mülakatta Ballı’nın, “Ermeniler’e ve Araplar’a karşı çıkmak, Kürtlerin de çıkarınaydı galiba” sorusuna şöyle yanıt vermektedir:

“Kürt beylerinin, şeyhlerinin menfaati var tabî. O çok önemli. Ermeniler’in kendileri için de tehlikeli olduğu söylenir. Arap aşiretleri ayaklanırsa, Kürt aşiretleri tehlikeye girer denilir. Sultan Abdülhamit Araplar’ı da, Ermeniler’i de idare etmek ister. Balkanlar’da da benzer politikası vardır. Ama burada Kürtlere oldukça etkili bir yer verir. Ve Osmanlı’yı ayakta tutmada, özellikle doğunun dağılmasını önlemekte Kürt politikasının büyük rolü vardır. Bu sayede Ermeniler’i başarısızlığa uğratar, Araplar’ı kendisine bağlı tutar, Arnavutlar’ı bağlı tutar. Yani Kürtler önemli bir güç kaynağıdır. Tıpkı Yavuz Sultan Selim’in İran Safevî devleti karşısında Çaldıran’ı kazanmasında Kürtler’in olması gibi.” (“PKK Kürdistan’ın Tarihinde Yepyeni Bir Olaydır”, aynı yerde, s. 206)

“Yani entegrasyon yalnız şimdi vardır demiyorum. Tarihî olarak oluşmuştur bu. Kürtler aleyhine çok kötü bir durum doğmuştur... Biz bunu düzeltmek istiyoruz. Kürtlüğün aleyhine giderek derinleşen bir uçurum açılmıştır. Bu uçurumu kapatmak istiyoruz. Yeni düzenlemeyle kastettiğimiz olay budur. Devrimle ne kadar olur, reformla ne kadar olur? İkisine de kapıyı açık bırakıyorum. Devrimci şiddetle ne kadar aşılır? Bu sadece bize bağlı değil. Bu, daha çok Türk rejiminin özelliklerine bağlıdır. Türk liderliğinin durumuna bağlıdır.” (aynı yerde, s. 226)

Tam da burada bir parantez açarak şunu belirteyim: Kürt halkının saflarında modern ulusal bilincin hâlâ çok zayıf olduğu koşullarda, II. Abdülhamit’in Panislâmist politikası sayesinde, şeyhleri ve İslâm’ın etkisi altındaki Kürt aşiret reislerini ve onların üzerinden Kürt halkını Osmanlı’ya yakınlaştırma çabaları; II. Abdülhamit’in, Kürtler’i Ermeniler’e karşı kışkırtarak bu iki ulusal topluluk arasındaki sürtüşme ve güvensizlikleri arttırmasında önemli bir rol oynamıştır. Zaten Sultanın kendisi de Kürtler’e nasıl yaklaştığını pek gizlemiyor ve bunu şu sözlerle dile getiriyordu:

“Rusya ile harp vukuunda, disiplinli bir şekilde yetiştirilen bu Kürt alayları, bize çok büyük hizmetlerde bulunabilirler. Ayrıca orduda öğrenecekleri ‘itaat’ fikri, kendileri için de faydalı olacaktır. Kürt ağalarının bazılarının çocuklarını İstanbul’a getirip memuriyete yerleştirdiğim için tenkit edildiğimi biliyorum. Senelerdir Hristiyan Ermeniler nazır (bakan) mevkilerini işgal etmişlerdir. Bundan sonra da kendi dinimizden olan Kürtleri kendimize yaklaştırmakta ne gibi bir zarar olabilir?” (Sultan Abdülhamid, Siyasî Hatıralarım, İstanbul, Dergâh Yayınları, 1999, s. 52) II. Abdülhamit döneminde güçlenen ve jenosid yıllarında doruk noktasına çıkan suçortaklığı etkisini, 1919-22 yılları arasındaki Türk “Kurtuluş Savaşı” sırasında da duyuracak ve Kürt halkının güç ve olanaklarının bir kez daha Türk generalleri, işbirlikçi burjuvaları ve toprak ağalarının yararına kullanılmasına yol açacaktı. Hamit Bozarıslan, “Türkiye’de Kürt Milliyetçiliği: Zımnî Sözleşmeden Ayaklanmaya 1919-1925” başlıklı çalışmasında bu konuda şunları söylüyordu:

“Kürtlerin büyük çoğunluğu için ‘Kürtlük’, gerçekte, Müslüman ve Osmanlı aidiyetlerini göstermenin diğer bir yoluydu. Yüzyıllar boyunca, özellikle Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemlerinde, Kürt olmak, bir gayrimüslime, özellikle Ermeni’ye -daha sınırlı ölçüde Asurî’ye- karşıt olarak, Müslüman olmak anlamına geliyordu. Birinci Dünya Savaşı sonrası şartlarda bu özdeşleşme, sadece kısmen Anadolu’yu, Hristiyan işgalciler tarafından tehdit edilen ümmetin merkezi olarak ‘algılamanın’ sonucu olarak açıklanabilir. Bu, aynı zamanda, Kürtler’in Ermeniler’in kırımına yoğun bir şekilde katılmalarının doğrudan bir sonucu olarak da anlaşılmalıdır. Gerçekte, Kürt milliyetçiliğinin dinamiklerini gayet iyi bilen Doğu Cephesi kumandanı Kazım Karabekir, Kürtler’in Ermeni karşıtlığına dayalı korkularını, Kürt milliyetçi projelerini değersiz kılmak için kullandı. Anılarında Kürt-Türk ittifakının özel bir çaba sarfedilmeden, sadece ‘Kürdistan’ın Ermenistan olma tehdidiyle karşı karşıya olduğu’ hatırlatılarak kurulduğunu söyler. Kürt milliyetçileri Ermeniler’le bir arada yaşamaya kesinlikle karşıydılar (ve pek çoğu yıllar sonra da bu tavrı korudu). Bundan dolayı, Ermeniler’in Kürtler’le yakınlaşma girişimlerinin başarısız olması ve İslâm’ın, belki de ‘Hristiyan işgalciler’den çok, en yakındaki ‘Hristiyan komşu’ya karşı savunulmasının etkili olması sürpriz olmadı...

“Bu dönemde aşiretlere ve tarikatlere göre, Kürtlüğü savunmak, Kürt milliyetçiliğini değil, İslâm'ı -yani Türk-Kürt Müslüman kardeşliğini- savunmak anlamına geliyordu.” (Der. Erik Jan Zürcher, Türkiye’de Etnik Çatışma, İstanbul, İletişim Yayınları, 2005, s. 98-100)

Devam edelim. Öcalan 27 Eylül 1991’de, Milliyet gazetesinden Soner Ülker’e verdiği mülakatta ise şöyle diyordu:

“Bu anlamda Kürtler, Türklerin tarihinde çok belirgin bir rol oynarlar. Tabii zor dönemlerde bu anlaşılır ve imdat istenilir; diğer dönemlerde ise tersi yapılır, bastırılır ve eritilir. Bana göre, eğer bugünkü durumu, yani Kürtler’in konumunu doğru değerlendiremezlerse, kendileri için tarihî ve güncel olarak çok büyük bir hata yapmış olurlar...

“Biz şimdi Kürtlerin bu konumunu değiştirmek istiyoruz. Yani Kürtler’in, aleyhlerine olan bir statü içinde Türkler’in egemenliğinde kalmalarını kabul etmiyoruz. PKK aslında bu statüyü değiştirmek isteyen bir harekettir. Değiştirmek isterken de ulusal bir düşmanlık yapmıyor, mevcut devlet politikasının yanlışlığını dile getiriyor... Eğer bu politikada ısrar edilirse, bu Kürtler’i topyekûn kaybetmek olur ki, bu da Türkler için tarihteki en büyük tehlike anlamına gelir.” (aynı yerde, s. 376)

Öcalan, yukarda dile getirdiği ve âdeta sistemli bir biçimde savunduğu görüşleri 23 Haziran 2006 tarihli görüşme notlarında bir kez daha yineliyor ve “dördüncü Türk-Kürt bağlaşması”nı önerirken şunları söylüyordu:

“Tarihte üç kez Türklerle Kürtler stratejik ittifak yapmışlardır. Kurtuluş Savaşı’ndaki ittifakın sonucunda Kürt ve Türk halkının elde ettiği ortak başarısının yanı sıra Yavuz döneminde ve 1071 tarihinde Alpaslan döneminde de stratejik ittifak yapılmıştır. 1071’de Alpaslan Roma İmparatoru Romen Diyojen’e karşı Kürtlerle ittifakı yaparak Anadolu’ya girmiştir. Alpaslan Silvan taraflarına gelerek, Mervani Kürt kalıntıları ve geri kalan Kürtlerle işbirliği yapmıştır. Bunun neticesinde Kürtler 10 bin asker ile destek vererek Alpaslan’ın

savaşı kazanmasını sağlamıştır. Aynı şekilde Yavuz döneminde de benzer şekilde Yavuz, Kürt ittifakını sağladıktan sonra Ortadoğu'ya girebilmiştir. Bugünkü Türkiye-İran sınırı o dönemde şekillenmiştir. Yavuz ittifakı sağladıktan sonra Çaldıran, Mercidabık, Ridaniye savaşlarını kazanarak Suriye, Arabistan, Mısır yani Ortadoğu'ya egemen olabilmıştır. Yavuz o dönemde, Kürt beylerinin kendi aralarında bir lider seçmesini istemiştir. Ancak Kürt beyleri arasında çelişkiler, rahatsızlıklar var. Yavuz akıllı adamdır. Kürt beylerine mühürlü boş sayfalar göndererek kendi isteklerini tek tek yazmalarını istemiştir...

“Bu durumdan ancak Kürt-Türk kardeşliği temelinde bütün Ortadoğu'da ‘Demokratik Fetih’ yapılarak kurtulunabilir. Bu anlamda Erdoğan'ın İspanya Başbakan'ı ile yürütmek istediği Medeniyetler İttifak'ı devam ettirilebilir ve bununla da sınırlı kalınmamalıdır. Israrla vurguladığım gibi Türk-Kürt ittifakı da sağlanıp Ortadoğu'ya demokrasi kültürü yerleştirilmelidir. Yavuz döneminde yapılan ittifak ile Ortadoğu feodal bir şekilde fethedilmişti. Yapılacak yeni ve demokratik bir ittifak ile Türkiye demokratikleşebilir ve bu demokrasi kültürü bütün Ortadoğu'ya taşınabilir.” (“Öcalan'dan 4. İttifak Önerisi”)

Bu görüşleri bu yazı boyunca yeteri ölçüde eleştirmiş bulunuyorum. Dolayısıyla burada, Öcalan'ın Türk gericilerinin, yayılcı ve yeni-Osmanlıcı hayal ve ihtiraslarını “Ortadoğu'da ‘Demokratik Fetih’ yapma” olarak niteleyerek güzelleştirmesine dikkat çekmekle yetiniyorum. Bu bölümü, Öcalan'ın sık sık dile getirdiği Yavuz Sultan Selim ile işbirlikçi İdris-i Bitlisî'nin önderlik ettiği Kürt beyleri arasındaki ilişkiye değinmek suretiyle bitireceğim.

1512-1520 yılları arasında tahtta kalan Yavuz Sultan Selim'in, padişah olduğunda 2,375,000 kilometrekare olan Osmanlı topraklarını 6,557,000 kilometrekareye çıkardığı biliniyor. Selim, İran'da ve Doğu Anadolu'da egemen olan ve başında Şah İsmail'in bulunduğu ve Osmanlı'ya göre daha eşitlikçi bir nitelik taşıyan Safevî devletine karşı savaşırken bu devlete eğilim duyan yoksul Anadolu halkının bir dizi ayaklanmasını kanlı bir biçimde bastırmış, Mısır'da hüküm süren Memluk devletini yendikten sonra Hilafet makamını ele geçirmiş ve

Anadolu'nun Sünnileşmesini hızlandırmıştı. Doğu Anadolu'daki Kürt aşiret reislerinin İdris-i Bitlisî aracılığıyla Osmanlı devletiyle anlaşmasını, bu devletin topraklarını genişleterek "bir cihan imparatorluğu olmasını" (A. Öcalan) sağlamalarını ve onbinlerce yoksul Anadolu köylüsünü öldüren bir padişaha hizmet etmelerini bir övünç vesilesi yapmak, hele bu pratiğin BUGÜN DE örnek alınmasını istemek, her türden devrim ve devrimcilik savını yellere savurmak, siyasal gericiğin kampına geçmek ve 21. yüzyılın İdris-i Bitlisî'si rolüne soyunmak demektir. Hasan Yıldız bu kişinin rolü hakkında şu bilgileri aktarıyordu:

"1514 yılında İran şahını Çaldıran'da yenen Osmanlı imparatoru Yavuz Sultan Selim yine o yıl Kürt beylikleriyle bir anlaşma imzaladı. Anlaşmaya göre Osmanlı yönetimine bağlı olarak Kürt beyliklerinin özerklikleri korunacak ve bu beyliklerde yönetim (imparatorluğun işgal ettiği diğer topraklardan farklı olarak) babadan oğula geçecekti. Ancak tüm bunlara karşın Kürt beylikleri padişah ordusuna gerektiğinde asker göndermekle yükümlü tutuluyordu.

"İmzalanan anlaşma metni madde olarak şunları içeriyordu:

1. Osmanlı yönetimine bağlı olarak Kürt emirliklerinin özerkliğini korumak.
2. Kürt emirliklerinde de yönetim babadan oğula geçerek sürecek, eskiden beri yürümekte olan yönetim yürürlükte kalacak ve bu konuda ferman padişahattan çıkacak.
3. Kürtler Türkler'e bütün savaşlarda yardım edecekler.
4. Türkler Kürtler'i bütün dış saldırılardan koruyacaklar.
5. Kürtler devlete verilmesi gereken her türlü vergiyi ödeyecekler." (Aşiretten Ulusallığa Doğru Kürtler, Stockholm, Heviya Gel Yayınları, 1989, s. 33)

Ama bu Kürt-Türk bağlaşması sadece kendi topraklarını Anadolu içlerine doğru genişletmek

isteyen Safevî devletine ve onun başında bulunan Şah İsmail'e değil, aynı zamanda Anadolu'nun Alevî ve Türkmen halkına karşı bir bağlaşmaydı. Gerçekten de Yavuz Sultan Selim'in babası II. Bayezid'in, Selim'in kendisinin ve oğlu Kanunî Sultan Süleyman'ın hükümdarlıkları döneminde; Osmanlı devleti kuvvetlerine ağır kayıplar verdiren, ancak sonunda büyük zorluklarla da olsa yenilgiye uğratılan bir dizi halk ayaklanması gerçekleşmişti. 14. ve 15. yüzyılda yeni ticaret yollarının bulunması, Amerika'nın keşfi, Rönesans'ın etkisiyle Avrupa'nın canlanması; Osmanlı topraklarından geçen baharat ve ipek yollarının eski işlevini yitirmesine ve dolayısıyla Osmanlı devletinin bu ticaretten elde ettiği gelirin azalmasına yol açmıştı. Bununla eşzamanlı olarak; nüfusun artması ve vergilerin yükseltilmesi; vergilerini ödeyemeyen köylüler ve küçük tımar sahipleriyle Saray arasındaki çelişmelerin keskinleşmesine, tımar sisteminin çözülmeye başlamasına ve ortaya geniş bir yoksul, hatta toprağından kopmuş -ve "çiftbozanlar" olarak anılan- köylü kitlesinin çıkmasına yol açmıştı. Bunlara, yoksul göçebe Türkmen yığınlarının katılmasıyla patlayıcı bir bileşim oluşacaktı. İmparatorluğu 16. yüzyılın ilk yarısında sarsan ayaklanmaların maddî temeli işte buydu. Bu ayaklanmalar arasında; 1511'de Antalya ve Burdur yöresinde patlak veren Şahkulu ayaklanmasını, 1512'de Çorum, Amasya, Yozgat ve Tokat yöresinde patlak veren Nur Ali Halife ayaklanmasını, 1518'de Tokat yöresinde patlak veren Şeyh Celâl ayaklanmasını, 1525'de Yozgat, Tokat, Amasya ve Sivas yöresinde patlak veren Baba Zünnun ayaklanmasını, 1526'da Maraş yöresinde patlak veren Kalender Çelebi ayaklanmasını sayabiliriz. Resmî tarih kitaplarında adları bile anılmayan bu ayaklanmalar bir dizi objektif ve subjektif faktöre bağlı olarak yenilgiye uğradılar; ama bu ayaklanmaların ve 17. yüzyılda onları izleyen -ve halkçı niteliği daha/ çok daha zayıf olan- Celâlî isyanlarının darbeleri, dönemin süper devleti sayılabilecek Osmanlı İmparatorluğu'nun gerileme sürecine girmesine önemli bir katkı yaptı.

Ya Kürt Aydınları....

Geçerken, sözünü ettiğim kirli gelenekle yüzleşme ve hesaplaşma konusundaki isteksizliğin,

sadece başını PKK'nın çektiği Kürt ulusal hareketine özgü bir kusur olmadığını, tam tersine bunun -bazı istisnalar bir yana bırakılmak kaydıyla- neredeyse tüm Kürt örgüt, çevre ve siyasal figürleri tarafından paylaşıldığını belirtmek isterim. Kürdistan'ın tarihini inceleyen yapıtların çoğunda açık ya da üstü örtülü bir Hristiyan-karşıtı havanın egemen olması, bu yapıtların 19. yüzyılın ikinci yarısında da yaşanan acı olayları subjektif bir biçimde resmetmesi, 1915-20 dönemini âdeta bir boş sayfa biçiminde sunması, bu yapıtların yazarlarının ise tüm bu döneme ilişkin bir bellek tutulması yaşaması ya da işlenen suçları hafifletmeye/ mazur göstermeye çalışması vb. bunu doğrular. Burada bir kaç örnek üzerinde duracağım.

Asla Nuri Dersimî gibilerinin kaba ve rezil Türk şovenizmine düşmemekle birlikte Wadie Jwaideh gibi ciddi ve objektif bir araştırmacı bile, Kürt Milliyetçiliğinin Tarihi adlı değerli yapıtında bu türden hatalar işlemektedir. Jwaideh, bazı Kürt aşiretlerinin 19. yüzyılın ikinci yarısında Nasturîlere karşı gerçekleştirdiği vahşete değinmektedir; (9) ancak o, gene bir kısım Kürt aşiretlerinin ve Hamidiye Alaylarının Osmanlı'nın kışkırtmasıyla Ermeni halkına karşı işlediği suçlara değinmemeyi yeğlemekte, kitabının "Kürtler ve Birinci Dünya Savaşı" başlıklı yedinci bölümünde ise Ermeni jenosidini ve dolayısıyla devletle işbirliği içinde bulunan Kürt aşiretlerinin bu jenosidde oynadığı rolü görmezden gelmektedir. (10) Ermeni ve Süryani halklarına karşı girişilen kıyımların yaşandığı bu dönemi incelerken dikkatini Kürt halkının savaş sırasında verdikleri kayıplar, Rus ve Osmanlı orduları arasında meydana gelen çatışmaların Kürt halkının saflarında yol açtığı yıkım, hatta 1917'de Rusya'da meydana gelen devrimden sonra, Rus ordusunun denetiminden çıkan silâhlı Ermeni gruplarının Erzurum-Erzincan bölgesinde çok sayıda Kürd'ü öldürmesi (11) ve Kürt milliyetçilerinin savaş sırasındaki etkinlikleri vb. üzerinde yoğunlaştırmakta, ancak Kürt tarihi açısından da son derece büyük bir önem taşıyan asıl olaydan -Ermeni ve Süryani kıyımı- söz etmemektedir. Bunun biricik istisnası, yazarın "Kürt Milliyetçilerinin Savaş Sırasındaki Faaliyetleri" başlıklı alt bölümde yer alan şu tümcedir:

"Kürtlerin Ermenilerin trajik sonlarında oynadıkları rol, şimdi savaşın olası tehlikelerini

göğüsleyebilmek için Türklere yakın durmalarını gerektiriyordu.” (Kürt Milliyetçiliğinin Tarihi, İstanbul, İletişim Yayınları, 1999, s. 247)

İkinci örnek ise, Torî/ Mehmet Kemal Işık'ın, birinci basısı 2005'de yapılan Aşiretten Millet Olma Yapılanmasında Kürtler adlı kitabı. Yazar, Hamidiye Alaylarını ele aldığı bir kaç sayfada bu oluşumun, Ermeni halkına ve onun ulusal uyanışına karşı niteliğinden asla söz etmiyor ve bu Alayların aslında Osmanlı'nın Kürtler üzerindeki denetimini pekiştirmesi için kurulduğunu şöyle temellendirmeye çalışıyordu:

“Bununla beraber devletin Kürt aşiretleri üstündeki denetim gücü azaldı. Devlet yönetimi bundandır ki, Kürt aşiretler, dolayısı ile Kürtler üstündeki denetimi sağlamak için toplumda belli saygınlığı olan Kürt ailelerinden seçkin kişileri makama çağırarak, iltifatlarla onlara paşalık ünvanı verdi. Hamidiye paşaları olarak tanınan bu kişilerle emirliklerden boşalan yerler doldurulmaya çalışıldı.” (Aşiretten Millet Olma Yapılanmasında Kürtler, İstanbul, Doz Yayınları, 2005, s. 131-32) Bu saptama doğru değil. Hamidiye Alaylarının Osmanlı'nın, Kürtler üzerindeki denetimini güçlendirmek ve Çarlık Rusyası'yla yapılan savaşlarda paramiliter güç olarak hizmet vermek gibi işlevleri de olmakla birlikte, onların asıl kuruluş amacının Ermeni halkını terörize etmek olduğu biliniyor. Öte yandan Torî, II. Abdülhamit kılığının Hamidiye Alaylarının da aktif katılımıyla 1894-96 yıllarında gerçekleştirdiği kıyımlara tek sözcükle olsun değinmiyor. Oysa, Kemal Mazhar Ahmed adlı bir başka Kürt araştırmacı bu konuda şu bilgileri veriyordu:

“Çok geçmeden Sultan Abdülhamid Ermeni kırımını başlattı. İlk hunharca katliam Ağustos 1894'de Sason yöresinde başladı. Asker, jandarma ve bir grup çete aniden harekete geçerek büyük-küçük, kadın-erkek demeden öldürmeye başladılar. Kısa sürede 40 köy yerlebir edildi, yaklaşık 10,000 kişi öldürüldü. Bundan bir yıl sonra bir yenisi daha yapıldı, ancak bu kez genel bir kıyımdı. Eylül 1895'de, Sultan'ın adamları İstanbul'da Ermeniler'i katlettiler ve sağ kalanları da zindanlara doldurdular. Bu kez katliam batı Ermenistan kentlerine, Ermeniler'in de yaşamakta oldukları Erzurum, Maraş, Diyarbakır, Van vb. kentlere sıçratıldı. Konunun

sınırlarını kavramak ve bu yüzkarası vahşeti gözler önüne sermek için bazı örnekler vermekte yarar görmekteyiz.

“İstanbul merkezinde sadece iki günlük bir sürede 5,500’e yakın Ermeni öldürüldü. Diğer bir kısım ‘gâvurlar’ da bu bahaneyle ortadan kaldırıldılar. Fransa’nın ‘Sarı Kitab’ında bahsedildiği gibi, Diyarbakır’da katliam üç gün sürdü (1 Kasım 1895’den itibaren). Burada ‘selâvat getir!’ denilerek üç günde öldürülenlerin sayısı 3,000 kadardı ve 119 Ermeni köyü yakıldı. Yalnız kent merkezinde iğfal edilen kız sayısı 50’yi buldu, dışında ise bu sayı fazlasıyla aşıldı. Saldırganlar bu üç günden birisini Ermeni dükkan ve pazarlarını yağmaya ayırdılar. Canlarının istediği biçimde insan kestiler ve talan yaptılar. ‘Sarı Kitap’ta, Ermeniler’in bu olaydaki maddî kayıpları iki milyon lira olarak hesaplanmıştır. Söz konusu kaynakta, Sivas katliamına da yer veriliyor. Bu kentte 12 Kasım’da öldürülen insan sayısı 1,000’e ulaşmış, 200-300 kadarı damlardan atılarak öldürülmüştür. Olayı gören birinden aktarıldığına göre çoğu taş, sopa, demir, hançer vb. araçlarla katledilmiştir. Öyle anlaşılıyor ki katiller mermilerine kıymamışlar. Bu tür öldürme, yakma-yıkma vahşeti diğer yerlerde de uygulanmıştır. Ve bu gibi uygulamalar ertesini yıl da sürdürüldü. Rusya’nın İstanbul Sefiri, hükümetinin verdiği görev üzerine hazırladığı raporda, öldürülen çocuk sayısının 50,000’e ulaştığını belirtiyor.” (Birinci Dünya Savaşı Yıllarında Kürdistan, Ankara, Berhem Yayınevi, 1992, s. 58-59)

Torî, 1915-16 yılları için de benzer bir sessizlik ve görmezden gelme tutumu sergilemektedir. Yazar kitabının, bu konuya sözümona değindiği “Ulus Devlet Yapılanması” başlıklı VI. Bölümünde 1914’ün hemen öncesi için herhangi bir başka açıklamaya gerek duymaksızın, “Kürtler’i Ermeniler’e karşı kullanma plânları giderek şekillenmekteydi” (aynı yerde, s. 180) demekle yetindikten sonra bir sonraki sayfada, “Bu arada Kürdistan’da ve Ermenistan’da huzursuzluklar artıyor, bakanlar kurulu sürekli olarak yatıştırıcı tavır alıyordu” (aynı yerde, s. 181) demekteydi. Yazar, bu ne idüğü belirsiz ve gerçeklerle taban tabana karşıt tümcenin ardından şu yavan ve yanıltıcı saptamayı yapıyordu:

“İran sınırına yakın yerlerde Kürt ve Ermeni sürtüşmelerinde İttihat ve Terakki yöneticilerinin bir ölçüde Kürtler’den yana tavır aldıklarını görmekteyiz.” (aynı yerde, s. 181) Torî daha sonraki sayfalarda şu sözlerle, Kürtler’le Ermeniler’i, ikisi de tehcir ve kıyım hedef olan topluluklar olarak göstermeye ve her ikisinin konumunu eşitlemeye girişiyordu:

“İttihat ve Terakki hükümetleri I. Dünya Savaşı yıllarında, bir taşla birkaç kuş vurmak istedi. Almanlar’ın savaşı kazanacağından emin bir şekilde, ‘savaş kazanmış devlet’ üstünlüğüyle eskiden kaybettiklerini geri almayı, Kürt ve Ermeniler’i sürgün, asimile ve yok ederek yalnız Türkler’den oluşan bir Anadolu’ya sahip olup Turan’a doğru yayılmayı plânlamaktaydılar.” (aynı yerde, s. 189) Torî burada, esas itibariyle Osmanlı-Türk gericiliğinin maşası ve vurucu gücü rolünü oynamış ve dolayısıyla saldırgan konumda olmuş olan bir kısım Kürt beyleri ve şeyhleriyle, esas itibariyle kurban konumunda olmuş olan Ermeniler’i (ve Süryaniler’i, Pontus Rumları’nı) aynı kategoriye koymakta ve bu arada İttihat ve Terakki çetesinin Ermeniler’in yanısıra “Kürtler’i de “sürgün, asimile ve yok” etmeyi plânladığını ileri sürebilmektedir.

Ne yazık ki, değerli araştırmacı İsmail Beşikçi de kısmen buna benzer bir hatalı yaklaşım sergilemektedir. O, “Süryaniler ve Yakındoğu” başlıklı yazısında, önce şu doğru saptamaları yapıyordu:

*“Bugün, Türkiye’de, büyük burjuvazinin zenginliğinin kaynağı Ermeni mallarıdır, Rum mallarıdır. Kürd bölgelerinde, Kürd ağalarının, aşiret reislerinin, Kürd şeyhlerinin zenginliğinin kaynağı Ermeni mallarıdır, Süryani mallarıdır.”

*“Karadeniz havalisindeki Rumlar-Pontuslar, Kapadokya’daki, Egedeki, Kilikya’daki Rumlar, Ege adalarına, Yunanistan’a sürgün edilecek. Ermeni nüfus tehcir adı altında uygulanan politikalarla tamamen çürütülecek, yok edilecek. Hıristiyan Süryanilere, Ezidî Kürdlere de aynı tehcir politikası uygulanacak. Kürdler Müslüman oldukları için Türklüğe asimile edilecek. Lazlara, Çerkeslere de aynı asimilasyon politikası uygulanacak. Kızılbaşlar

(Alevîler) Müslümanlığa asimile edilecek.”

*”Kürdler ve Kızılbaşlar (Alevîler) konusunda temel politika asimilasyondur. Kürdlerin Türklüğe asimilasyonu, Alevîlerin, Ezidî Kürdlerin Müslümanlığa asimilasyonu İttihat ve Terakki ile başlayan bir süreçti. Cumhuriyetle birlikte çok daha sistematik bir şekilde uygulamaya konan politikalar oldular. Lazlar, Çerkesler, Ezidî Kürdler için de asimilasyon geçerli bir politika oldu.” Ancak o bütün bunların ardından, “Kürtler’in de soykırıma uğradığını” ileri sürüyordu:

“Yakındoğu’nun imhası sürecinde Kürdler de soykırıma uğramıştır. Ve bu süreç günümüzde zamana ve mekâna yayılmış olarak devam etmektedir. Yalnız, Kürdlerin durumunu iki aşamada ele almak gerekmektedir. Kürdlerin bir kısmı, 1915’de, Ermeni-Süryani soykırımında İttihatçılara tetikçilik yapmışlardır. Şu veya bu şekilde soykırıma katılmışlardır. Soykırımı plânlayan, yaşama geçiren şüphesiz İttihatçılardır. Ama Kürdlerin tetikçiliği de dikkatlerden uzak değildir. Bundan dolayı, maddî ve manevî olarak ödüllendirilmişlerdir.”

Evet, kabaca 19. yüzyılın ortalarından bu yana Kürtler, sadece Osmanlı’yla işbirliği yapmakla kalmamış, bir çok kez ona karşı isyan da etmişlerdir. İttihat ve Terakki dönemindeki bazı küçük hareketleri saymazsak Kürtler, ulusal bilincin gelişmesine paralel olarak 20. yüzyılda da bir dizi isyana girişmişlerdir. Bunlar özellikle Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan sonra gerçekleşmiş ve Kemalist rejim bu daha ciddi ve kitlesel isyanlara sadece zorla asimilasyonla değil, yasaklar, sürgünler ve korkunç kıyımlarla yanıt vermiştir. Ama, Beşikçi’nin burada sunduğum kendi sözlerinden de anlaşılabilceği gibi, gerek Osmanlı’nın, gerekse İttihat ve Terakki çetesinin ve Türkiye Cumhuriyeti’nin Kürtler’e yaklaşımı, Ermeniler’e (ve Süryaniler’e ve Pontus Rumları’na) yaklaşımından NİTELİK OLARAK farklı olmuştur. Osmanlı ve Türk gericilerinin; küçümsenmeyecek bir bölümü Ermeniler’e ve Süryaniler’e yapılan zulüm ve kıyımlara katılmış ve bunun sonucunda zenginleşmiş olan Kürt bey, şeyh ve ağalarına ve onların ardından sürüklenen bilinçsiz Kürt emekçilerine karşı uygulamış olduğu zor, genel olarak daha sınırlı ve kontrollü bir düzeyde

kalmış, onlara karşı güdülen “temel politika” gene Beşikçi’nin anlatımıyla “asimilasyon” olmuştur.

Devam edelim. Kürt beylerinin ve onların etkisi altındaki Kürt halkının bir bölümünün Ermeni (ve Süryani) jenosidinde yer aldığını ve Ermeniler’e (ve Süryaniler’e) ait zenginliklerin yağmalanmasından pay aldığını dile getirmekten özenle kaçınan Torî ardından şunları söylemekle yetiniyor:

“Ermeniler’in sürgün ve kırımından sonra Kürt feodalları zenginleşti, fakir Kürt köylüsü ile aralarında büyük uçurumlar oluştu. Fakat buna karşı, onlar bile savaş yıllarının yıkımı içinde önemli zararlara uğradılar...

“İttihat ve Terakkiciler, I. Dünya Savaşı boyunca yenilginin nedenlerini sürekli olarak Türk-olmayan halklarda aradılar ve gözü kara bir biçimde kırımlara varan uygulamalara giriştiler.” (aynı yerde, s. 190) Torî burada da; “Türk-olmayan halklar”ın hedef alındığını ileri sürmek suretiyle Hristiyan halkları (Ermeniler’i, Süryaniler’i, Pontus Rumları’nı) Kürtler’le ve diğer Türk-olmayan Müslüman halklarla aynı sepete koyuyor ve her iki kategorideki halkların ya da birinci kategoridekilerle Kürtler’in aynı ya da benzer düzeyde haksızlığa ve zulme uğradığını ileri sürüyor; o böylelikle tarihsel olguları çarpıtıyor ve jenosidin esas hedefinin Hristiyan halklar olduğu gerçeğini gözlerden gizlemeye çalışıyor.

Bu kervana Abdullah Öcalan’ın da katılmaması olanaksızdı. Nitekim o, 4 Şubat 2011 tarihli açıklamasında, ASIL SOYKIRIMIN Kürtler’e uygulandığını ileri sürebiliyordu:

“15 Şubat 1925 tarihi Cumhuriyet Türkiye’sinde Kürtlerin soykırım tarihinin başlangıcıdır. 1925’ten günümüze kadar tam 85 yıl geçmiş ve bu soykırım değişik biçimlerde de olsa hâlen devam ediyor. Yani 85 yıllık soykırım tarihi var. Kürtlerden önce Ermeni soykırımı var ama Ermeni soykırımından çok daha ağırı Kürtlere uygulandı, uygulanıyor. Buna rağmen Kürtler hâlâ ayakta, Kürtleri bitiremediler, varlıklarını sürdürüyorlar. Günümüzde de bu soykırım

uygulamaları çeşitli biçimlerde devam ediyor. Kürt soykırımını sadece fizikî değildir, kültürel, ekonomiktir, siyasîdir, dinîdir vs. her türlü uygulanıyor. (“Diyarbakır Mısır’a Dönerse Barış Gelir”, 4 Şubat 2011)

Bitirirken

Bu çalışmayı bitirirken Öcalan ve diğer PKK yöneticilerinin yaklaşımının özünü şöyle dile getirebileceğimi düşünüyorum: Onlar, bir yandan Türk işbirlikçi burjuvazisine ve onun devletine karşı bir dizi alanda savaşım verirken, bir yandan da onları Türk-Kürt birliğinin ne derece “iyi” ve “yararlı” olduğuna ve olacağına ikna etmek için âdeta sistemli bir çaba harcamaktadırlar. Öcalan’ın, 1991 gibi görece erken bir tarihte Rafet Ballı’ya verdiği mülakatta, “Bu uçurumu kapatmak istiyoruz. Yeni düzenlemeyle kastettiğimiz olay budur. Devrimle ne kadar olur, reformla ne kadar olur? İkisine de kapıyı açık bırakıyorum” sözleri aslında, PKK’nın stratejik yaklaşımını çok iyi özetlemektedir. Öcalan benzer açıklamaları bir çok kez yapmıştı. Örneğin o, PKK Genel Sekreteri sıfatıyla 6 Aralık 1994’de Budapeşte’de toplanan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı’nda biraraya gelen emperyalist ve gerici burjuva devlet yöneticilerine yönelik olarak Özgür Ülke’ye telefonla ilettiği açıklamasında şunları söylemişti:

“Bizim Türkiye’den istediğimiz bir siyasî diyaloga imkân hazırlamasıdır. Bizim, söyledikleri gibi Türkiye’yi bölüp parçalamak gibi bir niyetimiz yok. Şunu da çok açıkça söyledik: Bu koşullarda alın götürün Kürdistan’ı deseler biz kabul edemeyiz. Çünkü bizim, Türkiye ile birlikteliğe ihtiyacımız vardır. Mevcut ekonomik, sosyal ve siyasal nedenler, uzun bir süre birlikte yol almamız gerektiğini, halklar arası ilişkilerin demokratik temelde düzenlenmesinin her iki halkın çıkarlarına çok uygun olduğunu açıkça ortaya koyuyor.... Zannediyorlar ki salt bir ayrılıkçı hareket var. Tam tersine Türkiye’yi güçlendirme, demokrasiyi güçlendirme ve özellikle halkı güçlendirme hareketi söz konusudur. Ortada eğer zarar görececek bir şey varsa bu Türkiye’nin birliği ya da bütünlüğü değildir... Bizim

amacımız, zorla da dayatsalar ayrılığı geliştirmek değil, tam tersinedir.” (Özgür Ülke, 6 Aralık 1994) Öcalan ve PKK açısından bu savaşım âdeta, “tarihsel bir anomali”yi, “tarihsel bir çarpıklığı” düzeltme ve bu ilişkileri “normal” ya da “olması gereken” hâline getirme, yani gerici bir Türk-Kürt bağlaşması rotasına oturtma çabası gibidir. Demek oluyor ki, programı ve siyasal hedefleri gözönüne alındığında PKK aslında hiç de radikal bir örgüt DEĞİLDİR. PKK’nın yıllardır başvurduğu ya da başvurmak zorunda kaldığı savaşım aracının, yani gerilla savaşının biçimsel radikalizmi, aslında bu örgütün ve onun önderliğinin özsel reformizmini ve uzlaşmacılığını, hatta teslimiyetçiliğini gözlerden saklamaya hizmet etmiştir ve etmeye devam etmektedir. Kuşkusuz böylesi bir yanılısamanın oluşumunda PKK yöneticilerinin -dozu giderek belirgin bir biçimde azalmakla birlikte- kullandıkları dil ve üslûbun radikalizminin yanısıra siyasal miyopluk ve kabızlıkla sakatlanmış olan Türk gericilerinin azgın şovenizmi ve bu örgütü, onun önderini hedef alan aptalca ve fanatik kara propaganda çabaları ve diğer Kürt örgütlerini yasaklama, kuşatma ve bastırma girişimleri de belli bir rol oynamıştır ve oynamaktadır.

Sözlerime 20 Eylül 2009 tarih ve “Türkiye’de Ermeni Devrimci Olmak” başlıklı yazımda yer alan bir pasajı aktararak son vereceğim:

“Kürt feodallerinin ve halkının önemli bir bölümünün II. Abdülhamit döneminde başlanan ve İttihat ve Terakki döneminde tamamlanan, Anadolu’nun zor ve terör yoluyla Ermeni halkından ‘arındırılması’ ve Türkleştirilmesi politikasına aktif olarak destek vermiş olduğu yadsınamaz bir olgudur. Kürt ulusal hareketi, Kürt halkının suçortağı edildiği bu kanlı uygulamanın dürüst ve içtenlikli bir muhasebesini yapmadığı ve böylelikle kendisini Türk gericiliğine bağlamaya devam eden o lânetli göbek bağına kesip atmadığı sürece asla gerçek ve tutarlı bir ulusal kurtuluş hareketi olamayacaktır.”

DİPNOTLAR

(1) Kürt gerillalarını Türk gerici burjuva devletine milis olarak hizmet edebileceğini belirten

Öcalan, MED TV’de yayınlanan bir konuşmasında, Türk burjuva devletinin yıkılmasından yana olmadığını ileri sürüyor ve Türk ordusunun, hem de “demokrasi adına” askerî darbe yapma ve ülkenin siyasal yaşamına daha fazla müdahale etme “hakkını” şu sözlerle savunuyordu:

“Yani Türkiye devletinin yıkılmasından ziyade ki bize ısrarla söylendi, ‘siz bu devleti yıkmak istiyorsunuz, sizin her hareketiniz devleti sallıyor, bilmem yıkıyor.’ Ben buna şöyle bir cevap verdim. Devleti yıkmak değil, yeniden yapılandırmak...

“Bazıları müdahale anti-demokratiktir, bilmem müdahale demokrasiyi zorluyor diyor; tam tersi anti-demokratiktir. Yani ordu eğer ciddi bir siyasi misyon içindeyse -ki öyledir- daha fazla müdahale etmelidir. Hem de demokrasi adına.” (Ö. Politika, 12 Nisan 1998, abç)

(2) Tabii bu, mutlak bir sessizlik değil. DTP Genel Başkanı Ahmet Türk, 30 Aralık 2008’de Midyat’ta Süryani Kültür Derneği’ni ziyareti sırasında yaptığı konuşmada,

“Tabii ki sancılı süreci Ermeni kardeşlerimiz, Süryani kardeşlerimiz yaşadı. Kürt kardeşlerimiz de bugün aynı ızdırabı çekiyor. Geçmişte Kürtleri diğer kardeşlerimize karşı kullanan bir mantığın olduğunu da unutmadan tarihi çok iyi araştırmak ve o tarihten dersler çıkarmak önemlidir. Belki bu zenginliklerin katledilmesinde bizim de Kürtlerin de parmağımız var. Bugün bir Ermeni ve Süryani kardeşimizi gördüğümüzde onlara bakarken de utanç duyuyoruz. Bunu da çok açık söylemek istiyorum” demişti.

DTP Diyarbakır Milletvekili Akın Birdal da, bu tarihten birkaç gün önce şöyle demişti:

“Böyle sabıkalı bir tarihi olan devletin sadece Ermenilerden değil, komünistlerden, Rumlardan, Süryanilerden, Yezidîlerden, Kürtlerden, Alevîlerden, Araplardan, sosyalistlerden de özür dilemesi gerekir.”

(3) Başbakan Erdoğan 29 Mayıs 2012’de yaptığı bir konuşmada şöyle demişti:

“Türkiye, artık CHP dönemlerinde olduğu gibi, ne askerın sivilin kulağını çektiği, ne de sivilin askerın ensesine vurduğu bir ülke değildir. Ne BDP’li kalleşlerin, PKK’lı kalleşlerin benim subayımı gelip arkadan şehit ettiği bir devlet değildir. Türkiye bir hukuk devletidir.”

(4) Türkiye devrimci hareketinin PKK yöneticilerinin kendilerini, hakarete varan sözlerle “eleştirmesi” karşısında olduğu gibi, ona en bayağı türünden bir reformizmi önermesi karşısında da sessiz kalmayı seçtiği biliniyor. Örneğin Öcalan’ın, Ağustos 1996’da yaptığı bir konuşmada Türkiye’nin sorunlarının DA “barışçı” yoldan çözümünü savunması herhangi bir biçimde eleştirilmemişti. Öcalan bu konuşmasında aynen şöyle demişti:

“Başta ulusal sorun olmak üzere Türkiye’nin bir çok ekonomik, demokratik, sosyal, kültürel sorunlarına barışçıl, siyasal çözümü öngörme istemimizi her zaman dile getirmemize rağmen, özel savaşın daha da geliştirilmiş biçimleriyle üzerimize gelmesi... durumu sözkonusudur.” (Serxwebun, Sayı: 176, Ağustos 1996, s. 12) Öcalan’ın, eleştiriye tabi tutulmayan ve tutulmayacak olan bir başka anti-Marksist katkısı da onun devlete ilişkin YENİ tanımı. O, 23 Haziran 2006 tarih ve “4. İttifak Önerisi” başlıklı açıklamasında şöyle demişti:

“Devletin de yeniden küresel anlamda tanımlanmaya ihtiyacı var. Benim devlet tanımım şudur; devlet siyasî tecrübenin ve uzmanlığın en üst düzeydeki organizasyonudur. Benim devlet tanımım ne etnik, ne de dinîdir. Başka referanslara yer yoktur, modern devlet tanımıdır.”

(5) Barış sadece silâhların susması ve silâhlı çatışmanın sona ermesi değildir. Barış, savaşa ya da silâhlı çatışmaya yol açan nedenlerin ortadan kaldırılması, savaşa ya da silâhlı çatışmaya yol açan çelişmelerin çözülmesidir aynı zamanda. Ancak bugün Türkiye Kürdistanı’nda silâhların susması ve yarım-yamalak ve güdük de olsa bir barışın sağlanması

da ileriye doğru atılmış bir adım olacaktır. Çünkü bu, daha fazla Kürt ve Türk gencinin ölmesini ve Kürt ve Türk halkları arasındaki mesafenin daha fazla açılmasını kısmen de olsa engelleyecektir. Böylesi bir “barış”, Ortadoğu’da savaş alevinin başka ülkeleri de sarmasından yana olan ve bu amaçla bir Kürt-Türk çatışmasını kışkırtmaya çalışan güçlerin (ABD ve İsrail) uğursuz ve provokatif eylemlerinin önüne küçük de olsa bir set çekecektir. Dolayısıyla, Türk gericiliğini yarım-yamalak ve güdük de olsa bir barışa zorlamak için uğraş vermek doğru ve gereklidir. Tabii bunun Kürt ulusunun tüm haklarını teslim eden bir barış olmadığını bir an bile unutmamak ve Türk gericiliğinin doğası ve amaçlarına ilişkin yanlısamalara kapılmamak kaydıyla. Demek oluyor ki, savaşın politikanın bir uzantısı, bir devamı olduğu saptaması, barış için de geçerlidir. Barış vardır ve “barış” vardır. (Bu konuyu, 12-13 Kasım 2010 ve “Savaş ve Barış Üzerine” başlıklı yazımda daha geniş bir biçimde ele almış bulunuyorum.)

(6) PKK, 11 Eylül saldırılarından hemen sonra, daha bu eylemin nasıl, kimler tarafından gerçekleştirildiği belli olmamış, bu eylemde ABD devleti ve istihbarat servislerinin parmağı ya da göz yumması olup olmadığı bile açığa çıkmamışken Washington’daki azgın barış demokrasi, özgürlük ve adalet düşmanlarından barış, demokrasi, özgürlük, eşitlik ve adalet beklediğini dile getiren sefil bir açıklama yaptı. Burada aynen şöyle deniyordu:

“PKK, ABD’de meydana gelen ve onbinlerce sivilin hedef olduğu saldırıları kınadığını açıkladı. PKK, ayrıca sözkonusu trajik saldırı vesilesiyle herkese, soğukkanlı ve sağduyulu olma, basit çıkarılardan uzak durarak olayı doğru ve gerçekçi değerlendirme ve bu doğrultuda dünyayı barış, demokrasi, özgürlük, eşitlik ve adalet dünyası hâline getirmek için elbirliğiyle çalışma çağrısında bulundu.” (Özgür Politika, 13 Eylül 2001)

(7) Öcalan ve PKK’nın, emperyalist burjuvaziye ilişkin hayallerinin kökeni eskiye dayanır. Örneğin Öcalan, Serxwebun’un Kasım 1991’de yayımlanan 119. sayısında NATO hakkında şu övücü sözleri söylüyordu:

“Her şeyden önce, Sovyetler Birliği’nde, Yugoslavya’da ve hatta dünyanın bir çok alanında küçük halkların bağımsızlık mücadeleleri tırmanmaktadır. Bir kere Türkiye’nin şu ‘üniter devlet’ politikasını eskisi kadar ABD de içinde olmak üzere uluslararası ortama dayatması mümkün değildir. Varşova Paktı dağıldı. NATO sözde siyasal sorunların ve daha çok da insan hakları sorununun, hatta bağımsızlık isteyen halkların istemlerinin çözümlenmeye çalışıldığı siyasal bir kuruma dönüşüyor. NATO bugün kendi gündemine Sovyetler Birliği’ni, Yugoslavya’yı ve Çekoslovakya’yı alıyor, yarın Türkiye’yi gündemine alacaktır. Türkiye’den ‘üniter devlet’ anlayışını terketmesini ve federasyondan bağımsızlığa kadar kendisini açık tutmasını isteyecektir. O çok güvendiği NATO’nun yarın ya da öbür gün TC’ye bunu dayatması fazla şaşırtıcı olmamalıdır. NATO anayasası sözde de olsa başından beri bunu savunuyor.” Öcalan, 13 Ekim 1995’de ABD Devlet Başkanı Bill Clinton’a bir mektup göndermiş ve emperyalist burjuvazinin şefine şu sözlerle “özeleştiri” vermişti:

“Sizlerin de yüksek bilgileri dahilinde olduğu gibi her geçen gün daha da şiddetlenen Kürt sorunu demokratik bir çözüm için kendini dayatmaktadır. Yakın tarihimizde Anadolu’da Ermeni ve Rum halklarının maruz kaldığı büyük katliamlar günümüzde farklı biçim ve araçlarla da olsa Kürt halkına karşı sergilenmektedir...”

“Mevcut durumda da Partimiz koşulsuz barışçıl bir çözümü bütün bunlara rağmen kabul etmektedir... Şunu bir kez daha taahhüt ederim ki Partimiz ideolojik anlamda klâsik komünist partilerden farklı olduğu gibi, Türkiye’nin mevcut sınırlarını değiştirme ve mutlaka ayrılma gibi ısrarlı bir çabamızın olmadığını belirtmek istiyorum. Ayrıca her türlü terör faaliyetini de reddediyoruz. Hem Kürt ve Türk halklarının içinde bulunduğu bu acı duruma son vermek ve hem de bölge barışı ve istikrarı için Parti olarak barışçıl bir çözüme hazır olduğumuzu iletmek istiyorum. Bu temelde Kürt sorununda ABD gibi federal bir yönetim anlayışı bizim için de kabul edilir. Şiddeti içermeyen yöntemleri destekleyeceğimiz ve Türk tarafını ikna edici ağırlığınızı koyacağınız inancındayım. Desteğinizin bir halkın katliamını durdurmak, kültürel kimliğini korumak, demokratik ve siyasî haklarını kazanmak için gayet önemli olduğuna içtenlikle inanmaktayım.”

(8) Ama aynı Öcalan, kendisinin bir parçası olduğu bu lânetli geleneği şu sözlerle eleştirmekten de geri kalmamaktadır:

“Ortaçağdan günümüze kadar oluşturulan ve hep etkili kılınan Kürt feodalitesini çözümlmek, olup biteni anlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Genel karakteri kadar özgün yönleri, oluşum ve sürdürülme yöntemleri, kimlere nasıl çıkar sağladığı, halktan neler götürdüğü, zihniyet ve ruhsal yaşamı ne tür etkilediği, iradeyi ve ahlâkı nasıl alçattığı, halkın tarihsel kimliği ve kültüründe hangi tahribatlar ve aşınmalara yol açtığı, yabancılaşmayı ne kadar derinleştirdiği, ekonomik, sosyal ve siyasal olarak da daha ileri ve zengin olanakları nasıl engellediği tüm yönleriyle çözümlendikçe, büyük bir aydınlanma sağlanmış olacaktır. Dolayısıyla doğru ve ileriye yönelik bir politikleşme ve demokratik biçimlenmenin yolu açılacaktır. Bu görevin bir türlü yerine getirilmediğini önemle belirtmek gerekir. Kürt üst tabakası politik zeminini hiçbir zaman tartışmamış ve özeleştiriye açmamıştır. Bunun altında bin yıllarca sürmüş lânetli bir çıkarlar dünyasının gizli olduğunu, bunun açığa çıkmasının büyük bir ihanet ve suçlamaya konu teşkil edeceğini çok iyi bildiğinden; kim kendi çıkarlarına uygunsa, hiçbir insanî ilkeye bağlılığı göz önüne getirilmeden, gerektiğinde en faşist, en karanlık ve yok edici güçlerle ittifak etmeyi, halkı karanlıkta bırakmayı ve ilerici oluşum ve gelişmeleri yok etmeyi, gözünü kırpmadan bunun gereklerini yerine getirmeyi en uygun politika bellemekte; uğursuz ve lânetli tarihi sürdürmekten asla vazgeçmemektedir.” (Sümer Rahip Devletinden Demokratik Uygarlığa, Cilt II, Köln, Mezopotamya Yayınları, 2001, s. 84)

(9) “Nesturîlere yönelik ilk işgal ve katliam 1843 yılının Haziran ayında meydana geldi. Tiyari ve Diz sülâleleri asıl hedef olsalar da, başka çok sayıda Nesturî topluluğu da bu kaderden kurtulamadı. Bedirhan Bey komutasındaki işgal kuvvetleri, Hakkari bölgesinin idaresinden sorumlu Erzurum eyaleti valisinden de destek almış görünürler... Nesturîlerin verdiği korkunç kayıpların detayına inmek ve ülkelerinde yaşanan yıkımı tasvir etmek gereksiz...”

“Nesturî ülkesinin ikinci işgali 1846 yılına rast geldi. Başlıca hedef, ilk işgal sırasında işgalci kuvvetlerle işbirliği yapan Tkhuma’lardı. Bu defa, ilk işgalde dokunulmayan Aşita’ya saldırıldı ve halk kılıçtan geçirildi. Birinci işgalde olduğu gibi, çok geniş boyutlarda tahribat ve kıyım rapor edildi.” (Kürt Milliyetçiliğinin Tarihi, İstanbul, İletişim Yayınları, 1999, s. 138-39)

(10) “Gerçekten de öyle görülüyor ki, (Cibran’lı- G. A.) Halit Bey, bu harekâtlar sırasında Ermeniler’in temizlenmesinin Kürtler’in Türk milliyetçiliğiyle karşı karşıya kalması demek olacağını farketmiştir... Bu konuda van Bruinnessen şu hadiseyi aktarmaktadır: ‘Ermeniler karşısında nihai zafere ulaşıldığı günde (tarih belirtilmiyor) herkes kutlamalar yaparken Halit Bey hayli üzgün olarak çadırında oturuyordu. Mehdi (Şeyh Said’in kardeşi) yanına oturup, Halid’e yüzünün niçin asık olduğunu sordu. Biraz üsteledikten sonra Halid Mehdi’ye ‘bugün, bir gün bizim gırtlaklarımızı kesecek olan kılıcı biledik!’ dedi. Bu düşünce zihnini işgal etmiş ve onu rahat bırakmamaktaydı.” (Aktaran Robert Olson, Kürt Milliyetçiliğinin Kaynakları ve Şeyh Said İsyanı, Ankara, Öz-Ge Yayınları, 1992, s. 52)

(11) Tam da burada tutarlı demokratizm ve enternasyonalizmin, Türkiye’nin savaştan yenik çıkmasının ardından Ermeni milliyetçilerinin Kürt ve Türk halkına karşı girişmiş oldukları misilleme amaçlı vahşî eylemleri ve cinayetleri de kınamayı gerektirdiğini anımsatmak isterim.

Diğer Yazıları: <https://tarihvetoplumlar.com/garbis-altinoglu/>